

GIV ET BEDRE DANMARK VIDERE

Radikale Venstres
forslag til finanslov 2024

B

Indhold

EN NY GENERATIONSBALANCE	4
DET ØKONOMISKE FUNDAMENT	5
ET GRØNNERE DANMARK: KLIMA, BÆREDYGTIGT FORBRUG OG TRANSPORT ..	7
• Udvikling af grønne brændstoffer og styrket Power-to-X indsats (700 mio. kr. i 2024) ..	8
• Reparationer som del af boligjobordning (100 mio. kr. i 2024)	8
• Fjernvarmepulje - håndtering af efterslæb fra 2023 (200 mio. kr. i 2024)	8
• Fremme af økologisk og plantebaseret landbrug (150 mio. kr. i 2024)	9
• Satsning på kollektiv transport i yderområder (100 mio. kr. i 2024)	11
• Klimabistand (250 mio. kr. i 2024)	11
• Anvendelse af provenu fra dieselafgift (790,3 mio. kr. i 2024)	11
• Passagerpulsen (7 mio. kr. i 2024)	12
• Bæredygtige værdikæder (indenfor eksisterende rammer)	12
• Udmøntning af reserve til grøn fond (552,6 mio. kr. i 2024)	12
INVESTERING I DEN NÆSTE GENERATION: BØRN, UNGE OG UDDANNELSE	15
• Børnemilliard (1.000 mio. kr. i 2024)	15
• Bedre forhold for børn i de fattigste familier (300 mio. kr. i 2024)	17
• Udvikling af fag og pædagogik (10 mio. kr. i 2024)	17
• Bedre støtte til højt begavede børn (5 mio. kr. i 2024)	17
• Større fokus på leg gennem støtte til Dansk Legeplads Selskab (3 mio. kr. i 2024)	17
• Styrkelse af læsefællesskab gennem Læseforeningen (2 mio. kr. i 2024)	18
• Fortællerværkstederne (5 mio. kr. i 2024)	18
• Dansk Skolebridge (2 mio. kr. i 2024)	18
• Haver til maver (5 mio. kr. i 2024)	19
• Annullering af besparelse i regeringens FFL vedr. Center For Undervisningsmidler - CFU (30 mio. kr. i 2024)	19
• Pulje til lukningstruede udkantsgymnasier og VUC'er (26 mio. kr. i 2024)	19
• Fast bevilling til ekstra togter med skoleskibene "Georg Stage" og "Danmark" (18 mio. kr. i 2024)	19
• Bedre universitetsuddannelser og fremtidsmuligheder for fremtidens unge (175 mio. kr. i 2024)	20
• Bedre socialrådgiver og pædagoguddannelser med større faglighed og fokus på børn og unges vej ind i fællesskabet (25 mio. kr. i 2024)	20
• Tilskud til små og lukningstruede videregående uddannelsestilbud (15 mio. kr. i 2024) ..	20
SUNDE OG MANGFOLDIGE LIV: TRIVSEL, LIGESTILLING OG KULTUR	21
• Livslinien (5,2 mio. kr. i 2024)	21
• Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (1,7 mio. kr. i 2024)	21
• Alkolinjen (6,3 mio. kr. i 2024)	21

• Styrket indsats mod lav fertilitet (10 mio. kr. i 2024)	23
• Bedre hjælp til voldsofre (2 mio. kr. i 2024)	23
• Checkpoint (4 mio. kr. i 2024)	23
• Sabaah, Bydelsmødre og Baba (5,3 mio. kr. i 2024)	24
• Venner viser vej (4 mio. kr. i 2024)	24
• Center for frivilligt socialt arbejde (10 mio. kr. i 2024)	24
• Center for hjerneskade (15 mio. kr. i 2024)	25
• Styrkelse af de grønlandske huse og Skoletjenesten (5 mio. kr. i 2024)	25
• Afskaffelse af tolkegebyr (2 mio. kr. i 2024)	25
• Kulturløft (150 mio. kr. i 2024)	25
• Lex.dk (10 mio. kr. i 2024)	26

ET DANMARK RUSTET TIL FREMTIDEN: FORSKNING, IVÆRKSÆTTERI OG SKAT . 27

• Løft af forskningsinvesteringerne gennem flere basismidler (200 mio. kr. i 2024)	27
• Permanent 130 pct. fradrag for forskning og udviklingsomkostninger (1.000 mio. kr. i 2024)	27
• Ramme til iværksætterudspil - oveni regeringens (300 mio. kr. i 2024) (100 mio. kr. i 2024)	28
• Lavere bundskattesats (1.600 mio. kr. i 2024)	28
• Forhøjelse af topskattegrænse (485 mio. kr. i 2024)	28

FINANSIERING . 29

INITIATIVER I REGERINGENS FFL, HVOR RADIKALE VENSTRE VIL PRIORITYERE ANDERLEDES:	29
• Befordringsfradrag (100 mio. kr. i 2024)	29
• Sanering og målretning af tilskudspuljer på energiområdet (100 mio. kr. i 2024)	29
• Regeringens forslag vedr. folkeskole (35 mio. kr. i 2024)	29
• Regeringens reserve til kultur (125 mio. kr. i 2024)	29

FINANSIERINGSFORSLAG, SOM TILFØJES: . 30

• Afskaffelse af seniorjob (380 mio. kr. i 2024)	30
• Øget international rekruttering (potentiale)	30
• Forslag fra pensionskommissionen (300 mio. kr. i 2024)	30
• Annullering af udflytningsaftale fra 2021 (5,5 mio. kr. i 2024)	31
• Biomasseafgift (1.100 mio. kr. i 2024)	31
• Klimabidrag fra flyrejser (700 mio. kr. i 2024)	31
• Ingen rabat på energiafgift på diesel til landbrugsformål (590,3 mio. kr. i 2024)	32
• Dieselaftgifter på tysk niveau (200 mio. kr. i 2024)	32
• Afgift på okse- og kalvekød (500 mio. kr. i 2024)	32
• Budgetregulering Promilleafgiftsfonden (125 mio. kr. i 2024)	32

OVERBLIK OVER FORSLAG OG FINANSIERING . 33

EN NY GENERATIONSBALANCE

Vores generation af danskere er måske den rigeste og lykkeligste nogensinde. Men vi risikerer også at blive den første generation af danskere, der skal leve med den smertelige erkendelse, at vi ikke er i stand til at give et lige så godt samfund og liv videre til vores børn.

Årsagen er den vilde økonomiske, teknologiske og geopolitiske udvikling, som præger vores tid, uanset om det handler om klima, trivsel, ny teknologi eller sundhed.

Sammenfatter man tidens vilde problemer, tegner der sig en ny afgørende skillelinje i dansk politik: Hensynet til de nuværende generationer over for hensynet til de kommende generationer. Balancen mellem de økonomiske, menneskelige og naturmæssige ressourcer, som vi prioriterer til os selv, og dem vi investerer i vores børns liv og fremtid.

Det kan synes som en modsætning mellem generationer. Det er det ikke. Håndterer vi de problemer, vores børn oplever i form af mistro, manglende handling på klima og natur og en fortsat negativ social arv, skaber vi også et bedre liv for de voksne generationer med mere luft i den offentlige sektor og i sundhedsvæsenet, med mere glæde i vores eget liv.

Problemerne vi står over for løses ikke med en enkelt finanslov, men også finansloven bør afspejle en bedre balance mellem generationer. Det gør sig særlig gældende ift. klima og investering i børn og unges fremtid, hvor regeringens forslag til finanslov mangler ambitioner. Radikale Venstres finanslovsforslag er et forsøg på at rette op på dette.

Vi har en vision om at give en grønnere verden videre til de næste generationer. En verden hvor rent vand stadigvæk drikkes direkte fra hanen. Hvor vores forbrug ikke længere trækker et globalt klimaaftryk efter os, når vi står foran køledisken, rejser ud i verden eller kører lige rundt om hjørnet. Men ikke mindst en verden hvor landskabet prydes af store skove og vild natur, hvor biodiversiteten trives. Hvor verdenshavene er fri for plastik og de indre farvande i økologisk balance. Hvor dansk teknologi sikrer grøn energi både herhjemme og rundt om i verden. Det kræver store investeringer og politisk handlekraft. Hellere i dag end i morgen. For vejen mod en verden, hvor temperaturen ikke stiger mere end 1,5 grad, snævrer hastigt ind, men anstrenger vi os, kan vi stadig få et lille glimt af grønt lys, hvor den ender.

Vi vil investere massivt i børn og unges muligheder i livet. Vi afsætter 1 mia. kr. allerede næste år til at undgå de store besparelser på vores dagtilbud, skoler og fritidsinstitutioner, som kommunerne står med. Flere børn skal hjælpes tidligere, folkeskolen skal sættes fri og undervisningen gøres mere levende. Vi vil fremme børns trivsel ved at styrke deres muligheder og rum for leg. Og så skal vi sikre gode uddannelsesmuligheder til alle unge – uanset hvor de kommer fra.

Vi vil sikre en stærk økonomi, som er rustet til fremtiden. Vi vil derfor løfte forskningsbevillingerne og opjustere målsætningen for de offentlige forskningsbevillinger i Danmark, lempe skatten permanent for forskning og udvikling og forbedre rammevilkårene for iværksættere. Desuden ønsker vi at lette indkomstskatten, både i top og bund, så det bedre kan betale sig at arbejde.

Lad os se frem og tage ansvar. Også for den næste generation. Lad os give et bedre Danmark videre til vores børn.

DET ØKONOMISKE FUNDAMENT

Dansk økonomi befinder sig i et sent stadie af en højkonjunktur, hvor væksten mærkbart er på vej ned, men hvor aktiviteten og beskæftigelsen stadig er høj. Stigningen i forbrugerpriserne er aftaget, men der er stadig et underliggende prispres, med en kerneinflation på knap 4 pct. i september. I en sådan en konjunktursituation er det vigtigt, at den økonomiske politik ikke puster unødigt til ilden, og der tilrettelægges en blød landing af økonomien, hvor højkonjunktoren gradvist afdæmpes, uden at presset på arbejdsmarkedet bliver for højt. På den måde kan vi undgå at komme ud i en situation, hvor en overophedning afløses af en decideret lavkonjunktur. I den aktuelle situation ser vi det derfor som en bunden opgave at holde igen og gøre det yderste for at virksomhederne har adgang til den arbejdskraft de skal bruge og sikre, at strukturerne i økonomien i øvrigt er sunde. På den måde kan vi bidrage til at forlænge opsvinget og velstandsfremgangen. Radikale Venstre tager dette ansvar alvorligt, og vi støtter derfor regeringens overordnede tilrettelæggelse af finanspolitikken, der i regeringens finanslovsforslag vurderes at have en neutral virkning på den økonomiske aktivitet næste år målt med den ét-årige finanseffekt og en dæpende virkning på aktiviteten målt med den flerårige finanseffekt.

Der er stor tillid til dansk økonomi og offentlige finanser. Tidligere reformer og en fornuftig finanspolitisk styring har resulteret i solide offentlige finanser med lav gæld og finanspolitisk holdbarhed. De solide offentlige finanser har vist sin værdi, både under finanskrisen og under covid-pandemien, hvor det stærke udgangspunkt gav os mulighed til at handle og bruge finanspolitikken til at imødegå de negative økonomiske virkninger af kriserne, så vi kom mere skånsomt igennem. Det skal vi værne om. Samtidig giver det stærke økonomiske udgangspunkt os de bedste forudsætninger for at løse den største krise vi står overfor i øjeblikket - klimakrisen.

Regeringen fremlagde sit finanslovsforslag den 31. august. Med Radikale Venstres finanslovsforslag viser vi, hvilken vej vi ville gå, hvis vi havde 90 mandater i Folketinget. Vores forslag er udarbejdet, som en revision af regeringens. De prioriteter, som indgår i regeringens forslag, er således også indeholdt i vores, medmindre det fremgår specifikt, at de er taget ud. Sammenlignet med regeringens forslag, ønsker vi imidlertid, at ambitionsniveauet sættes højere, især når det gælder klima, børn og unge, kultur og uddannelse, samt forskning og iværksætteri.



ET GRØNNERE DANMARK: KLIMA, BÆREDYGTIGT FORBRUG OG TRANSPORT

I 2021 præsenterede Radikale Venstre et stort og ambitiøst klimaudspil kaldet "110 pct. GRØNT". I udspillet giver vi vores bud på, hvordan vi kan blive et klimapositivt samfund, der fjerner mere CO₂ fra luften, end vi udleder. Udspillet sigter mod, at Danmark i 2040 kan blive netto-nul-udleder af CO₂, og gør det muligt at nå tæt på 80 pct. reduktion af CO₂ i 2030. Siden har Radikale Venstre fået kæmpet nye havvindmølleparker ind i tidligere finanslove. Parker, der nu skal sendes i udbud og producere grøn strøm til millioner af europæer senest i 2030. Siden udspillet er den radikale vision om Danmarkshistoriens største skovrejsning – vi kaldte det vores Generationsskov - også blevet regeringens vision. Det samme gælder visionen om at fremrykke årstallet for vores klimaambitioner og ikke mindst hæve klimamålsætningen, så vi kan begynde at suge CO₂ ud af atmosfæren og betale tilbage på vores klimagæld. En gæld der stadig vokser.

Mange gode aftaler er lavet, og Radikale Venstre vil fortsætte med at trække regeringens udspil i en grønnere retning. Men tiden er ikke til aftaler, men til implementering. Og her halter det gevaldigt. Fremtiden for energiøen i Nordsøen er stadig uvis, og udbygningen af vind og sol på land ude i kommunerne er gået i stå. Fjernvarmepuljen er igen gabende tom og regeringen har smækket kassen i. I hvert fald indtil man afventer den Nationale Energikrisestabs afrapportering i december. Mere end 9 måneder efter den blev nedsat. Det er der ikke meget krisestab over.

Og samtidigt fortsætter de store maskiner med at asfaltere nye motorveje i trængslens navn – men skaber netop det. Plads til flere biler og dermed mere trængsel. Tiden er kommet til at gå fra motorvej til mobilitet. Danmark har ikke brug for, at der vedtages flere veje, broer og tunneler. Nej, tiden er kommet til, at vi bruger den infrastruktur, vi har, mere effektiv. Danmark har brug for, at vi styrker den kollektive trafik og hæver afgiften på diesel. Danmark skal ikke længere eksportere diesel til Tyskland, hvor høje klimaambitioner har presset dieselaftgiften i vejret, vi skal lade alle bilister betale for at køre på vejene men fortsat holde prisen nede på elbiler.

Men ikke nok med det. Ser man på landbrugets grønne omstilling, er man i regeringen også gået i stå. Udtagning af lavbundslande forsinkes med udledning af kvælstof og deraf følgende iltsvind og fortsat skade af vores havmiljø til følge. Mens pesticider og anden forurening med miljøfremmede stoffer forurener vores grundvand, og klimakrise presser det danske konventionelle landbrug, afventer vi fortsat en forsinket ekspertgruppe for grøn skattereform, som skal komme med anbefalinger til en klimaafgift på landbruget, som skal sikre de helt nødvendige reduktioner i både 2025 og 2030, hvis vi skal nå vores klimamål. Og det skal vi.

I Radikale Venstre sidder vi ikke bare på hænderne og venter til 80 pct. af befolkningen er med. For så mister vi de 55 pct. af borgerne i vores samfund, som er klar til at omlægge deres eget forbrug, men higer efter politisk klimalederskab. Og hvad værre er, risikerer vi at miste tilliden og tiltroen fra de generationer, som endnu ikke har en politisk stemme, men skal arve jorden efter os.

Det vil vi ikke vente på. Derfor holder vi stædigt fast i at der skal udtages mindst 200.000 hektar konventionel landbrugsjord og etableres sprøjtefrie grundvandsparker, så vi også

om 100 år kan drikke rent vand direkte fra hanen. Vi vil hellere ikke acceptere, at landbruget skal friholdes, hvis bare afgiften sendes ned i køledisken. Klimaaftrykket fra vores forbrug er blandt verdens højeste, og snart forurener vi mere udenfor Danmarks grænser end herhjemme. Det kan vi ikke leve med. Derfor skal vi have forbrugsafgifter på de mest klimaskadelige produkter, så det grønne valg også bliver det nemme valg. Så ja, afgiften skal i køledisken på det oksekød, men samtidigt skal vi have en ambitiøs afgift på landbruget, som sikrer omstilling af alle dele af dansk landbrug – fra den lille andelsgård til de store industrielle svineproducenter.

Udvikling af grønne brændstoffer og styrket Power-to-X indsats (700 mio. kr. i 2024)

Med provenuet fra flyafgiften vil Radikale Venstre sikre finansiering til at kickstarte produktionen af grønnere flybrændsler som rækker langt udover landets grænser og langt udover regeringens målsætning om en grøn indenrigsrute i 2025. Vi skal fange meget mere grønt CO₂, som er én af ingredienserne i produktionen af grønt flybrændstof. Vi skal understøtte produktionen grønt flybrændstof baseret på brint fra danske vindmøller og så skal vi allerede nu sikre at det brændstof, som flyene allerede tanker i dag bliver så ren som muligt ved at understøtte indkøb af lavaromatisk flybrændstof til at reducere klima-effekten fra flystriber. I alt disponeres omkring 700 mio. kr. i 2024 til grøn omstilling af luftfarten og til at styrke Danmarks power-to-X-indsats. Dette svarer til halvårsvirkningen af flyafgiften. Konkret prioriteres 300 mio. kr. til fangst af biogen CO₂, 200 mio. kr. støtte til produktion af grønne brændsler, som kan bidrage til målsætningen om grøn indenrigsflyvning samt 200 mio. kr. til at øge anvendelsen af lavaromatiske flybrændstof. Disse indsatser videreføres mod 2030 og lægger derved beslag på dele af den grønne fond.

Reparationer som del af boligjobordning (100 mio. kr. i 2024)

I arbejdet med at få nedbragt vores klimaaftryk og affaldsmængder er det centralt, at vi kommer væk fra brug-og-smid-væk kulturen og over mod en forbrugskultur, hvor kvalitet, lang levetid, genbrug og reparationer fylder mere. Som led i dette arbejde ønsker vi at styrke incitamenterne til at foretage reparationer ved at inkludere reparationer i boligjobordningen, så forbrugeren kan få et reparationsfradrag når de vælger at reparere i stedet for at smide ud. Den konkrete model skal udformes af Skatteministeriet, men vi forestiller os, at både tøj, elektronik og hvidevarer skal omfattes af ordningen, og vi har sat 100 mio. kr. af i 2024 til formålet.

Fjernvarmepulje – håndtering af efterslæb fra 2023 (200 mio. kr. i 2024)

Hurtigere udrulning af fjernvarme til flere borgere i Danmark er den sikreste vej ud af vores afhængighed af fossile brændsler som både skader klimaet og bidrager til finansiering af Ruslands krig i Ukraine da EU fortsat importerer bl.a. naturgas fra Rusland. Fjernvarmepuljen, som kan søges af fjernvarmeverker til udrulning af fjernvarme, er et effektivt virkemiddel og en vigtig brik ud af vores afhængighed af naturgas og olie i opvarmningen af vores bygninger. Men fjernvarmepuljen er igen løbet tør for de midler, der var afsat i 2023 og er allerede oversøgt for omkring 270 mio. kr. Hvis ikke puljen fyldes op, vil 25 fjernvarmeprojekter blive forsinket eller i værste fald droppet. Samtidigt afstår flere fjernvarmeselskaber fra at indsende nye projektforslag, da de ved at puljen er tom. Dette til trods, har regeringen ikke afsat en eneste krone til den gabende tomme fjernvarmpulje – hverken i 2024 eller årene frem. Radikale Venstre vil give sikkerhed for fjernvarmeprojekternes fremtid, og håndtere den overansøgte fjernvarmepulje, hvorfor der afsættes

200 mio. kr. i 2024. Derudover disponeres 250 mio. kr. årligt fra den Grønne Fond i perioden 2024-27 til fjernvarmepuljen jf. afsnit om udmøntning af grøn fond.

Fremme af økologisk og plantebaseret landbrug (150 mio. kr. i 2024)

Omlægning til økologisk landbrug og plantebaseret landbrugsproduktion kan bidrage til at sikre renere drikke og bedre havmiljø, styrket biodiversitet og skabe mere mangfoldig natur, når konventionelt landbrug omlægges produktionen. Samlet set afsætter Radikale Venstre 150 mio. kr. i 2024 som skal understøtte denne udvikling og omlægning. De konkrete initiativer fremgår nedenfor.

- **Forøgelse af Plantefonden:** I forbindelse med Landbrugsforliget blev der – efter radikalt forslag – oprettet en fond til udvikling af plantebaserede fødevarer, Plantefonden. De første erfaringer med Plantefonden viser, at interessen og potentialet er stort – også større end den nuværende økonomiske ramme kan rumme. Der er således i år søgt for 207 mio. kr. fordelt på 101 ansøgninger. Men puljen er kun på 143 mio. kr. i 2023-24. Derfor vil Radikale Venstre øge puljen med 50 mio. kr. årligt i 2024-30, så gode projekter ikke igen skal afvises. Indsatsen bør også føre til at hæve ambitionerne i forbindelse med handlingsplanen for plantebaserede fødevarer.

- **Ligestilling af plantebaserede og animalske fødevarer:** Dansk landbrug har i høj grad været indrettet på animalsk produktion. Der er derfor et behov for en lovgennemgang med henblik på at ligestille de plantebaserede fødevarer med de animalske. Det gælder fx nøglehulsmærkning, pant på flasker, mærkning af fødevarer, vitaminisering, tilsætningsstoffer, adgang til offentlige institutioner (fx skolemælk) etc. Der er også behov for at løfte den plantebaserede dagsorden på EU-niveau, både politisk og juridisk i forhold til fødevarerlovgivningen. Derfor foreslår Radikale Venstre, at der oprettes en task force i Fødevarerministeriet, finansieret inden for ministeriets egen ramme, der skal gennemgå lovgivningen og udvikle politik og regler, der skal ligestille plantebaserede og animalske fødevarer.

- **Oprettelse af nyt forskningscenter for plantebaseret fødevarerproduktion:** Forskningscenteret for Plantebaseret Fødevarerproduktion skal støtte forskning og udvikling af den plantebaserede værdikæde hele vejen fra jord til bord. Forslaget er inspireret af økologiområdet, hvor man i 1996 oprettede et tilsvarende forskningscenter - Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer - der har været drivkraft i udviklingen af den økologiske fødevarerproduktion i Danmark og internationalt. Derfor afsætter Radikale Venstre 10 mio. kr. årligt til at etablere og drive Internationalt Forskningscenter for Plantebaserede Fødevarerproduktion.

- **Andelsforeningen for planter til mennesker:** Markedet for plantebaserede fødevarer rummer et kæmpe potentiale for dansk landbrug. Men der er en reel risiko for, at danske virksomheder og landmænd ikke får andel i markedet, fordi vores værdikæde i dag er bygget op om den animalske produktion. Der findes således i dag ikke en dansk-ejet andelsvirksomhed, der har fokus på at producere planter direkte til mennesker. Derfor foreslår Radikale Venstre, at der igangsættes et pilotprojekt, der skal sondere terrænet for at skabe en landmandsejet andelsforening, der processerer, forarbejder, upcycler, sælger og eksporterer planter fra Danmark og direkte til mennesker i hele verden. Andelsforeningen skal ejes af eksisterende plantebaserede virksomheder, landmænd samt øvrige aktører fra værdikæden. Der afsættes 2 mio. kr. årligt til pilotprojektet fra 2024-2026.

• **Styrket økologisk eksportfremme og markedsvækst:** Markedet for afsætning af økologiske fødevarer skal fortsat øges og konkurrenceevnen styrkes. Der skal på kort sigt sikres flere markedsindsatser, som kan afhjælpe den midlertidige ubalance mellem udbud og efterspørgsel af økologiske fødevarer, som er affødt af at privatøkonomien er under pres hos mange borgere. På lang sigt skal forbrugernes interesse for økologien oprettholdes, og der skal hele tiden udvikles nye markedsmuligheder, hvis målene, om en fordobling af økologisk areal, eksport og forbrug skal indfries. Det gælder både på hjemmemarkedet og til eksport. Markedsindsatsen er en drivkraft for mere omstilling i landbruget til gavn for miljø, natur, dyrevelfærd og udvikling af landbruget og landdistrikterne. Derfor afsætter Radikale Venstre 20 mio. kr. årligt i perioden 2024-30 til en styrkelse af økologisk eksportfremme og hjemmemarkedsvækst under Fonden for Økologisk Landbrug.

• **Øget kompetenceudvikling og omlægningstjek:** Kompetenceudvikling og omlægningsrådgivning er en drivkraft for udvikling og omstilling i landbruget til gavn for miljø, natur, dyrevelfærd og jobskabelse i landdistrikterne. Der er behov for en indsats målrettet kompetenceløft hos økologiske landmænd og omlægningsrådgivning og/eller fastholdelsestjek til landmænd, der overvejer at omstille produktionen. Derfor ønsker Radikale Venstre at fordoble den ordinære pulje til faglig udvikling under Fonden for Økologisk Landbrug og styrke indsatsen med 10 mio. kr. årligt i perioden 2024-30. Indsatsen skal målrettes kompetenceløft hos økologiske landmænd og omlægningsrådgivning til konventionelle landmænd, der overvejer at omstille produktionen, samt fastholdelsesrådgivning til eksisterende økologer.

• **Videreførelse af økologisk innovationsindsats:** Der er store faglige udfordringer, som skal løses, hvis økologi som produktionsform skal honorere stigende krav indenfor blandt andet klima, dyrevelfærd, naturindhold og cirkulær økonomi. I forhold til at indfri målene i landbrugsaftalen, er der navnlig behov for en styrket innovationsindsats, som kan sikre konkurrencedygtighed i dansk økologi, bidrage med den forventede drivhusgasreduktion og samtidig styrke økologiens platform indenfor plantebaserede fødevarer. Innovation og demonstration af innovativ økologisk praksis skal derfor både styrke konkurrenceevnen og understøtte videreudvikling af økologisk produktion i forhold til bæredygtighedsmål, til gavn for bl.a. klima, natur, miljø, og dyrevelfærd. Der er i årene 2021-2024 afsat 10 mio. kr. årligt til innovationsindsatser i regi af Innovationscenter for Økologisk Landbrug. Denne indsats vil Radikale Venstre videreføre i perioden 2025-2027.

• **Økologiforskning der understøtter vækst:** Økologiforskning skal skabe ny viden på områder som klima og miljø, dyrevelfærd, ressourceudnyttelse og recirkulering af næringsstoffer i en cirkulær økonomi. Det er også helt afgørende for økologien at udvikle dyrkningssystemet, så udbytterne kommer op. Det handler både om mere viden om valg af planter, sorter, kvælstoffikserende afgrøder, minimeret tab til omgivelserne, håndtering af ukrudt og om mulighederne i recirkulerede næringsstoffer. Vi skal også blive bedre til at forstå langtidseffekterne af samspillet mellem jord, planter og mikroorganismer. Forskning skal også bidrage med ny viden om, hvordan husdyrene kan spille en positiv rolle i et helhedsorienteret landbrugs- og fødevarer-system, hvor der er fokus på at øge dyrevelfærd, naturindhold og biodiversitet og minimere klimaaftrykket, samtidig med at der produceres sunde og naturlige fødevarer. Forskningsindsatsen er grundlaget for den videre innovation og faglige kompetenceudvikling i den økologiske sektor. Økologiforskningsindsatsen skal forankres i regi af det økologiske forskningscenter ICROFS i samarbejde med GUDP. Til indsatsen øremærker Radikale Venstre 58 mio. kr. til økologiforskning i 2024 heraf afsættes 4 mio. kr. til drift af ICROFS sekretariat.

• **Styrkede ressourcer til at understøtte økologi i styrelserne:** Det økologiske erhverv oplever generelt meget lang sagsbehandlingstid hos Landbrugsstyrelsen på opgaver, der vedrører udvikling og tilpasning af de økologiske regler. Det drejer sig både om forhold, der relaterer sig til økologibekendtgørelsen, men også tilpasninger af tolkninger af EU's økologiregler, der ikke er omfattet af danske bekendtgørelser. Der er behov for yderligere prioritering af sådanne opgaver i Landbrugsstyrelsen. Økologierhvervet mangler desuden et forum, der prioriterer regeludvikling, og som kan bidrage til en dynamisk udvikling af den økologiske produktion i Danmark. Det styrkede embedsarbejde finansieres indenfor styrelsernes egen ramme.

Satsning på kollektiv transport i yderområder (100 mio. kr. i 2024)

Mens millionregninger lander hos flere af landets kommuner som følge af stigende energipriser og stigende passagertal og busruter, der risikerer at blive nedlagt, vælger regeringen at prioritere 100 mio. kr. til at sænke befordringsfradraget, hvilket øger incitamentet til at køre i bil. Det er ikke en vej Radikale Venstre vil. Derfor omprioriteres midlerne til at holde hånden under busruter i landdistrikterne, der i dag er i fare for at blive nedlagt.

Derudover noterer vi i Radikale Venstre, at regeringen konstaterer, at der ikke længere er flertal bag forslaget om Togfonden, og at de resterende midler – omkring 6 mia. kr. derfra reserveres til en fond, der for eksempel kan gå til at løfte børn eller klima. I 2024 er der afsat 201,3 mio. kr. til baneprojekter og 1.168,9 mio. kr. i anlægsaktiver. For Radikale Venstre er det essentielt, at midler afsat til den offentlige transport også fortsat er øremærket til at styrke den offentlige transport og sikre rimelige billetpriser.

Klimabistand (250 mio. kr. i 2024)

Klimaet kender ingen grænser. Derfor skal vores indsats for at nedbringe CO₂-udslippet også have et internationalt udsyn, der adresserer klimakrisens grænseoverskridende karakter. Vi foreslår en forhøjet, additional klimabistand, hvor 100 mio. kr. går direkte til at kompensere for tab og skader forårsaget af klimakrisen, og 150 mio. kr. til klimainitiativer i udviklingslande, som har færre muligheder for at løse klimakrisen, men hvor selv få penge til gengæld kan spille en afgørende rolle. Vores forslag om en additional klimabistand på 250 mio. kr. er således en investering i udviklingsbistanden, der ligger oven i de eksisterende midler, der allerede målrettes klimaindsatser i udviklingslande.

Anvendelse af provenu fra dieselaftgift (790,3 mio. kr. i 2024)

Når dieselaftgiften hæves på niveau med vores nabolande, mindskes eksporten af diesel til Tyskland som følge af grænsehandel, hvorved Danmark bidrager til at mindske klimaelastigheden mellem to lande som følge af afgiftsforskellen. Men det gør det også dyrere for borgere i Danmark at tanke diesel. Derfor lempes udligningsafgiften med 200 mio. kr. i 2024, så det bliver billigere at eje en diesebil – men dyrere at køre i den. Erhvervslivet betaler ikke udligningsafgift. Derfor tilbageføres afgiften krone for krone til sektoren ved at afsætte 300 mio. kr. årligt i perioden 2024-27 til investeringsstøtte til nulemissionslastbiler og etablering af ladeinfrastruktur. Det skal give incitament til at skifte diesellastbilen ud med en ellastbil og derved bidrage til, at vognmanden kan reducere vejafgiften. Derudover tilbageføres 290 mio. kr. i 2024 til sektoren som skattelettelse, der ikke tilskynder til øget kørsel fx udmøntet som et bundfradrag i betaling af den kilometerbaserede vejafgift. Skatterabatten reduceres i takt med aftagende provenu fra dieselaftgiften.

Passagerpulsen (7 mio. kr. i 2024)

Passagerpulsen blev etableret i 2014 og fungerer som den uafhængige stemme for alle passagerer i bus, tog og metro. Passagerpulsen undersøger og formidler passagerernes behov og oplevelser for at bidrage til at skabe den bedst mulige kollektive transport, så ikke mindst unge oplever, at den opfylder deres behov og dermed fortsat bruger den i voksenlivet til gavn for den grønne omstilling. Derfor foreslår Radikale Venstre at tildele Passagerpulsens hos Forbrugerrådet Tænk en økonomisk ramme på 7,0 mio. kr. årligt i perioden 2024-2027. Dette svarer til finansieringsniveauet fra den seneste fireårige bevilning fra 2020-2023.

Bæredygtige værdikæder (indenfor eksisterende rammer)

Der stilles stadig stigende krav til danske virksomheders indsats for miljø, sociale forhold og menneskerettigheder. Her er det afgørende, at virksomheder og organisationer bliver klædt bedre på til arbejdet med bæredygtighed og samfundsansvar i globale værdikæder. For at fastholde og styrke den indsats vil vi afsætte 5 mio. kroner årligt (under udviklingsbistanden) til Etisk Handel Danmark og Videncenter for bæredygtige værdikæder.

Udmøntning af reserve til grøn fond (552,6 mio. kr. i 2024)

I forbindelse med aftale om Grøn skattereform af industri mv. fra 2022 blev der sikret finansiering til den grønne omstilling med etablering af en grøn fond som bl.a. skal sikre skovrejsning, øget udbygning af vedvarende energi, omstilling af landbruget, styrket biodiversitet og rent drikkevand.

- **Havnaturfond til genopretning af havmiljøet:** Med tillægsaftale om udbud af havvind er der allerede afsat 500 mio. kr. fra Grøn Fond i perioden 2024-2030 til en havnaturfond. Midler til havnaturfonden fremgår af FFL24 som en del af det angivne råderum. Havnaturfonden skal finansiere og udføre naturgenopretning som kan bestå af, men er ikke begrænset til, reetablering af strandenge, udplantning af ålegræs, etablering af stenrev mv. Derudover skal fonden sikre monitorering af effekten af genopretningsprojekterne, ensretning og opbevaring af viden samt sikre adgang til data om havmiljøet. Radikale Venstre disponerer 50 mio. kr. i 2024 til etablering af havnaturfonden. Herefter disponeres årligt 100 mio. kr. i perioden 2024-27 og 50 mio. kr. årligt i perioden 2028-30.

- **Kortlægning og planlægning af havgenopretning:** For at sikre det nødvendige vidensgrundlag til havnaturfondens arbejde afsætter Radikale Venstre årligt 10 mio. kr. I 2024-25 til kortlægning af arealer til genopretning ud fra en økosystembaseret tilgang til havforvaltning. Derudover igangsættes en strategisk udpegning og prioritering af relevante områder for genopretning og planlægning af den konkrete naturgenopretning. Herunder prioritering af relevante marinearter, økosystemfunktioner og naturtyper, som projekterne skal målrettes.

- **Tillægsbevilling til Klimaskovfonden:** For at understøtte hurtigere skovrejsning i Danmark disponerer Radikale Venstre 100 mio. kr. til Klimaskovfonden i 2024. Det er en fordobling af fondens startkapital. Klimaskovfonden kan bidrage til at nå skovmålsætningen gennem en række konkrete indsatser, hvor skovrejsning samtidig vil skabe andre positive synergieffekter for beskyttelse af drikkevand, etablering af nye biodiversitetsområder og friluftsliv.

- **Langsigtet skovrejsningsplan som sikrer 250.000 hektar ny skov:** Udover bevillingen til Klimaskovfonden ønsker Radikale Venstre at igangsætte Danmarkshistoriens

største skovrejsning som skal sikre, at vi når skovmålsætningen om 250.000 hektar ny skov. Derfor disponeres årligt 600 mio. kr. fra den grønne fond i perioden 2025-40 til at indfri dette vigtige mål.

• **Langsigtet bevilling til udfasning af naturgas (nye midler til fjernvarmepulje):**

Hurtigere udrulning af fjernvarme er et vigtigt våben i klimakampen og kampen for uafhængighed af russisk gas. Men manglende politisk fokus skaber usikkerhed om udrulningen af fjernvarme i en tid, hvor der er brug for det modsatte. Derfor vil Radikale Venstre disponere 250 mio. kr. årligt i perioden 2024-27 fra den grønne fond for at styrke udrulning af fjernvarme så puljen ikke igen løber tør og fjernvarmeprojekter sættes på pause.

• **Varig bevilling til Klimarådet:** Med finansloven i 2023 sikrede Radikale Venstre at Klimarådet kunne fortsætte sit arbejde i 2024. Men der er behov for at sikre varig finansiering af Klimarådet, som spiller en afgørende rolle i at sikre troværdighed omkring vores fælles klimamålsætninger og ikke mindst sikre, at den til enhver tid siddende regering lever op til Klimaloven. Derfor vil Radikale Venstre disponere 15 mio. kr. årligt af den grønne fond i perioden 2027-30 som basisfinansiering af Klimarådet.

• **Tillægsbevilling til Klimarådet og styrket global indsats:** Det følger af klimalovens § 1, stk. 1, at Danmarks drivhusgasudledninger skal reduceres med 70 pct. i 2030, og at Danmark skal være klimaneutralt senest i 2050. Hver borger i Danmark udleder omkring 13 ton CO₂ årligt og samtidigt finder mere end halvdelen af vores samlede udledninger sted uden for landets grænser. Vi kan således kun leve op til Klimaloven, hvis vi nedbringer udledninger fra vores forbrug. Derfor vil Radikale Venstre styrke Klimarådet med en tillægsbevilling på 3 mio. kr. årligt i perioden 2024-30 som skal styrke rådets arbejde med vores globale udledninger.

• **Et styrket Ungeklimaråd:** Ungeklimarådet repræsenterer vores fælles fremtid. Ungdommen som, om nogen, tager klimakrisen alvorligt. I dag har Ungeklimarådet hverken et sekretariat eller adgang til den nødvendige ekspertise. Det vil Radikale Venstre lave om på. Derfor afsættes 2 mio. kr. årligt i perioden 2024-30 fra den Grønne Fond til Klimarådets sekretariat øremærket til at bistå Ungeklimarådet med ekspertise, faglighed og analyser.

• **Strategi for cirkulær økonomi og etablering af et videnscenter for cirkulær økonomi:** Kun 4 pct. af vores økonomi kan i dag betragtes som cirkulær. Det er markant lavere, end lande vi normalt sammenligner os med. Det må og kan vi gøre noget ved. Derfor vil Radikale Venstre afsætte 50 mio. kr. i 2024 til udarbejdelse af en strategi for cirkulær økonomi og den nødvendige datainfrastruktur, som er afgørende for at kunne følge ressource- og affaldsstrømme i et cirkulært samfund og kunne sikre optimal udnyttelse af de ressourcer, vi allerede har i brug. Det er også vigtigt, at vi ved, hvad der sker med affaldet efter, det er hentet af skraldebilen. Som en del af strategien afsættes derudover 10 mio. kr. årligt i perioden 2025-27 til drift af et nyt videncenter for cirkulær økonomi.

• **Indsats for øget miljømærkning af tekstil:** Den offentlige sektor køber hvert år store mængder tekstilprodukter, såsom arbejdstøj, sengelagener og gardiner. Der findes imidlertid få tekstilprodukter certificeret med type-1-miljømærker, hvilket gør det vanskeligt for offentlige ordregivere at opnå konkurrence i udbud, hvor der stilles krav om grønne og miljømærkede produkter. For at øge udbuddet af miljømærkede tekstilprodukter afsættes 2 mio. kr. årligt i perioden 2024-27 til, at Miljømærkning Danmark kan facilitere

en fokuseret markedsdialog mellem tekstilleverandører, producenter og offentlige ordregivere. Indsatsen skal både motivere virksomheder til at lade flere af deres tekstilprodukter miljømærke, og samtidigt inspirere offentlige institutioner og myndigheder til at stille krav om miljømærkede produkter i deres indkøb og udbud. Endeligt skal indsatsen bidrage til at ruste danske tekstilvirksomheder til at imødekomme stigende miljø- og rapporteringskrav fra EU.

• **Risikovurdering ved brugen af nitrifikationshæmmere og fodertilsætningsstoffer:** Hvis vi skal nå vores klimamål og leve op til klimaaftalen for dansk landbrug, skal produktionen omlægges fra et animalsk til mere plantebaseret landbrug. Landbrugsjord skal tages ud og der skal plantes skov og sikres plads til naturen. Men vi kommer ikke i mål uden nye teknologiske virkemidler som nitrifikationshæmmere, fodertilsætningsstoffer, nye genteknologier mv. Der mangler viden om, hvordan disse nye teknologier påvirker vores miljø, og vi må aldrig sætte vores drikkevand eller naturen over styr på vores vej mod et bæredygtigt klima. Derfor vil Radikale Venstre afsætte 5 mio. kr. årligt i perioden 2024-25 til at udarbejde en risikovurdering af brugen af nye stoffer og teknologier i landbruget med fokus på nitrifikationshæmmere og bovear, som er stoffer, som vurderes at kunne bidrage signifikant til vores klimamål i både 2025 og 2030.

• **Styrket indsats for udbygning af vind og sol på land:** Landbaseret udbygning af vind og sol er den billigste og hurtigste vej ud af afhængigheden af fossile brændsler. Trods høje ambitioner om en firedobling af produktionen af vind og sol er udbygningen gået i stå. Manglende lokal opbakning, langsom sagsbehandling og nettilslutninger langt ude i fremtiden forsinker processen. Derfor vil Radikale Venstre afsætte 70 mio. kr. i 2024-27 til at forbedre sagsbehandling i kommunerne, styrket myndighedsarbejde og sikre bedre rammer for den lokale forankring blandt naboer og i kommunerne. Derudover afsættes 5 mio. kr. i 2024 til at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal se på hvordan man kan forbedre incitamentsstrukturen for kommunerne til at opsætte mere vedvarende energi hurtigere. Arbejdsgruppen skal bl.a. se på, hvordan man kan sikre en rimelig beskatning af VE-anlæg, som tilgodeser de kommuner, hvor der opsættes vindmøller og solceller. Eksempelvis ved indførelse af et produktionsbidrag med fuldt fradrag i selskabsskatten.

INVESTERING I DEN NÆSTE GENERATION: BØRN, UNGE OG UDDANNELSE

Tempoet i vores samfund er accelereret helt enormt, og det sætter sit præg i mere mistrivsel og mere stress - især vores børn og unge har ondt i livet. Det er vor tids største paradoks, at vi aldrig har været rigere, mens vores børn aldrig har haft det dårligere. Vi ved det. Vi symptombehandler, når vi forsøger at løse problemerne med sporadiske indsatser eller enkelte regelændringer hist og her. Og indimellem bliver der truffet beslutninger som går i den helt forkerte retning og risikerer at øge mistrivlsen – som når regeringen sammen med partier som SF, LA og K lukker uddannelsespladser, øger presset og komprimerer universitetsuddannelser, for at få de unge hurtigere gennem uddannelserne frem for klogere. Eller som når regeringen lægger op til at fjerne SU'en for de studerende, der har brugt bare lidt længere tid end normen på at finde sine fødder i uddannelsessystemet og måske har måtte skifte studie.

Der skal et helt andet ambitionsniveau til og mere plads til det enkelte barn – den enkelte unge. Afkortninger og nedlukninger på universiteterne skal bremses. I Radikale Venstre har vi en stolt tradition for at have store ambitioner på vegne af vores fælles skoles og for hele vores uddannelsessystem. Men vi står i en situation nu, hvor vi ikke engang kan sikre vores børn voksne nok i lokalet eller sågar bare et rent toilet eller et klasselokale med ordentlig indeklima. Hvor uddannelsesmulighederne indskrænkes for fremtidens studerende, hvor kravene skrues op og tiden til fordybelse skrues ned. Hvor sommerferien inddrages til specialeskrivning, så de studerende kan komme en måned hurtigere ud af vagten.

I vores finanslovsudspil lægger vi op til at tage de første skridt mod en bedre balance mellem de ressourcer, vi bruger på de kommende generationer overfor de nuværende. Vi har brug for en ny generationskontrakt, så alle børn skal trives i en tryk og fri barndom fuld af leg og nærvær - uanset hvor de kommer fra, og hvor de vokser op. Hvor vi øger uddannelsesniveaut, hæver velstanden og gør Danmark til et mere attraktivt sted at studere og skabe videntunge jobs.

Børnemilliard (1.000 mio. kr. i 2024)

Overalt i landet ser vi kommuner, der er presset til det yderste i forsøget på at få budgetterne til at gå op. Kommunerne er så pressede, at de skærer på det allervigtigste, nemlig vores børn og unges fremtid: Det er pædagog- og lærerstillinger, to-lærertimer, de forebyggende indsatser, åben skole, lejrskolerne, klubberne mm., der står til at skulle holde for. Det er alt dét, der giver alle børn lige muligheder for at udvikle sig og blive dannede i en god, tryk og fri barndom med stærke fællesskaber. Det kommer til at få katastrofale konsekvenser for kvaliteten i landets skoler og dagtilbud nu og her, og så kommer det ikke mindst til at føre til yderligere stigende udgifter til specialområdet på sigt, fordi børnene ikke får den hjælp, de har brug for i tide. Det er uklogt og uansvarligt.

Derfor vil Radikale Venstre give kommunerne 1 mia. kroner i 2024 oveni de 650 mio. kr., som har regeringen har bebudet, så vi kan annullere besparelser samt sikre og styrke den tidlige og forebyggende indsats i daginstitutioner, skoler, SFO, fritidshjem og klub. På den måde sikrer vi en bedre balance mellem de ressourcer, vi bruger på vores børns fremtid overfor de ressourcer, vi bruger på de nuværende generationer.



Bedre forhold for børn i de fattigste familier (300 mio. kr. i 2024)

Alt for mange børn risikerer at vokse op i fattigdom, hvis der ikke holdes en særlig hånd under dem. Fattigdom medfører bl.a. at mange isolerer sig, får færre venner og bærer rundt på en følelse af at være anderledes. Både de sociale og økonomiske konsekvenser er massive, og i sidste ende har børn fra fattige familier stor risiko for selv at ende på en overførselsindkomst. Det er en central prioritet for Radikale Venstre at kæmpe imod både for børnenes og vores samfunds skyld. Samtidig ønsker vi fornuftige forenklinger af kontanthjælpssystemet. Vi går derfor konstruktivt til forhandlingerne om et nyt ydelsessystem, der bygger på ydelseskommisionens anbefalinger, samtidig med, at vi foreslår ekstra midler, 300 mio. kr. årligt, målrettet et permanent løft af de allerfattigste børnefamilier.

Udvikling af fag og pædagogik (10 mio. kr. i 2024)

Radikale Venstre vil vende skolepolitikken på hovedet, sætte skolerne fri fra de regler, som indsnævrer lærernes pædagogiske dømmekraft, og i stedet lade udviklingen ske nedefra. Vi vil give alle skoler gode muligheder for at udvikle fag og pædagogik, og derfor er det vigtigt for os, at arbejdet med nye lærerplaner for fagene ikke bare skal foregå på et kontor inde i ministeriet, men blive en levende samtale på alle skoler. Derfor vil vi, inspireret af Den Blå Betænkning, afsætte 10 mio. kr. til at frikøbe lærere til at kunne tage rundt på skoler og diskutere skolens formål og udvikling af fagene.

Bedre støtte til højt begavede børn (5 mio. kr. i 2024)

Vi har brug for at styrke viden om højtbegavede børn på læreruddannelsen og i skolen, fordi mange højtbegavede børn i dag mistrives voldsomt og falder igennem i skolen, fordi vi hjælper dem helt forkert. Med inspiration fra det nationale videncenter om historieundervisning vil vi afsætte 5 mio. kr. til at etablere et videncenter om højtbegavede børn i forbindelse med et af landets læreruddannelser.

Større fokus på leg gennem støtte til Dansk Legeplads Selskab (3 mio. kr. i 2024)

Børn stortrives på stranden, i skoven og i krat og vildnis, hvor der ikke er nogen sikkerhedsstandarder, men hvor de tværtimod må bruge en hel del energi på at passe på sig selv og se til, at de ikke falder i dybe huller eller ned fra træer. Evnen til at koncentrere sig om fx at estimere afstande, niveauforskelle og mulige farer kræver en masse øvelse, og er nødvendig for et menneske, for at det kan klare sig godt i livet. Børn som leger i naturen og naturlige omgivelser, bliver selvstændige og sunde børn, mentalt, fysisk og socialt. Men når afstanden mellem ribberne i et klatretræ og trinene i en stige er nøjagtig den samme, så behøver barnet ikke koncentrere sig om, hvor det sætter sine fødder. Legepladser skal ikke være passive underholdningsmaskiner, men i stedet udfordre børns nysgerrighed og deres tro på det eventyrlige.

Vi har en lang og stolt tradition i Danmark for børnekultur og legepladser. I Radikale Venstre ønsker vi at fremme børns muligheder og rum for leg ved at sætte Dansk Legeplads Selskab på finansloven og arbejde henimod at:

- Der oprettes et Videncenter for Legepladser og Børnevenlige byer, der formulerer formål og børnesyn for legepladser i byer og institutioner
- Byer gøres børnevenlige
- Legepladskulturen i daginstitutioner og skoler udvikles

-
- Der samles eksisterende viden om børns leg og legepladser
 - Landskabsarkitekter, kommuner, pædagoger m.fl. støtter etablering af skrammellegepladser mm. Blandt andet i samarbejde med fonde.

Styrkelse af læsefællesskab gennem Læseforeningen (2 mio. kr. i 2024)

Vi vil skabe grundlag for bedre liv og muligheder for mennesker uanset baggrund ved at skabe fælles læseoplevelser, som mennesker kan mødes om. Gennem Læseforeningen vil vi understøtte et stort og engageret netværk af frivillige, som laver læsefællesskaber, bygger bro og skaber adgang for mennesker på tværs af alder, køn, livssituationer og sociale lag. En betydelig del af de frivillige er mennesker, der selv har mødt læsefællesskabet i en udsat eller sårbar livssituation. Poesi og skønlitteratur i fællesskaber kan modvirke udsathed, mistro og ensomhed. Derfor vil vi afsætte 2 mio. kr. til at styrke Læseforeningen, som er en civilsamfundsorganisation baseret på frivillighed, der samler mennesker på tværs af alder, livsvilkår, geografi og køn. Initiativet skal invitere mennesker i udsatte positioner ind i læsefællesskaber. Det gælder for både børn, unge, voksne, ældre på plejehjem og i eget hjem, kræfttramte, psykiatriske patienter mm.

Fortællerværkstederne (5 mio. kr. i 2024)

Noget af det bedste er at være sammen om en god fortælling. Fortællinger rører noget i os og åbner os for viden. De giver børn muligheden for selv at give udtryk og for at finde ud af, hvem de er. Fortællinger giver glæde, samhørighed og fællesskab. Når børn selv fortæller, dannes de som mennesker. Derfor er det i den grad værd at dygtiggøre sig i at fortælle.

I løbet af fem år vil vi fremelske en fortællekultur i folkeskolen med oplevelser gennem fortællekunst, leg og værkstedspraksis for det enkelte barns egne fortællinger og uddannelse og kvalificering af lærere, pædagoger og studerende. Vi afsætter 5 mio. kr. årligt for at arbejde hen imod at:

- Mundtlig fortælling indgår som en naturlig del af lærernes undervisning i folkeskolen.
- Elever i folkeskolen trænes i at bruge mundtlig fortælling og det narrative som en del af deres læring og dannelse.
- Den professionelle fortællekunst gøres mere tilgængelig for skolerne.

Tiden er inde til at dyrke vores stolte fortælletradition tilbage fra Grundtvig og Kold og give vores børn mange gode muligheder for at høre historier og selv fortælle i skolen.

Dansk Skolebridge (2 mio. kr. i 2024)

Vi ønsker at støtte og udbrede dansk skolebridge. Bridge har den særlige egenskab at forde de unge til at samarbejde, inkludere, tænke logisk og lave en strategi. Bridge styrker koncentrationsevnen og dermed indlæringsevnen i skolens fag. Man lærer at samarbejde, acceptere og lære af sine fejl, mens man er fælles om noget væk fra skærme og klassisk undervisning. Erfaringen viser, at børnene bliver opslugt af noget udenfor dem selv, når de spiller bridge. Og tilbagemeldingerne fra både elever lærere er, at skolebridge har en virkelig positiv effekt særligt for de elever, der ellers har svært ved at være i skolen og deltage i timerne.

Haver til maver (5 mio. kr. i 2024)

Haver til Maver vil sikre alle børn i Danmark en skolehave i barndommen – et sted, hvor de tilegner sig praktiske færdigheder, møder autentiske fagpersoner og udvikler de klimakompetencer, der skal til for at møde fremtiden med håb og handlekraft. Alt sammen i fællesskab med hinanden, deres lærere og fri for de mønstre, roller og udfordringer, der præger mange klasseværelser. Vi vil afsætte 5 mio. kr. i en kommunalpulje for at komme i gang med at udbrede skolehaver i hele landet. Puljen kan søges af danske kommuner, der ønsker at etablere og opstarte et professionelt og gennemdokumenteret skolehavetilbud under Haver til Maver.

Annullering af besparelse i regeringens FFL vedr. Center For Undervisningsmidler – CFU (30 mio. kr. i 2024)

I Radikale Venstre ønsker vi flere og bedre materialer i undervisning, flere bøger, mindre skærm og mere praksisfaglighed. At skære 33 mio. kr. på Center For Undervisningsmidler vil få den stik modsatte effekt. CFU sikrer, at skolerne har et rigt og varieret indhold af kvalitetslitteratur i bøger og klassesæt som løbende vedligeholdes og opdateres, og som bidrager til meningsfuld praktisk og aktiv læring væk fra skærmene. Alene i sidste skoleår 22/23 udlånte CFU over 2 millioner analoge eksemplarer ud til sektoren. Hvis CFU beskæres, bliver det umuligt at bevare den høje litterære kvalitet og derved taber skolens elever og lærere en værdifuld ressource til at styrke børns læselyst i skolen. Derfor afsætter vi i Radikale Venstre 30. mio. kr. til at annullere regeringens planlagte besparelser.

Pulje til lukningstruede udkantsgymnasier og VUC'er (26 mio. kr. i 2024)

Radikale Venstre ønsker at holde hånden under almene gymnasier, små erhvervsskoler samt VUC'er med lukningstruede afdelinger, som typisk ligger uden for de store byer. For i alle dele af landet skal unge have god adgang til en ungdomsuddannelse. Vi bakker derfor op om den pulje på 38,5 mio. kr. i 2024 til udkantstilskud til disse institutioner, som regeringen allerede har foreslået. Det er dog ikke tilstrækkeligt, da regeringen samtidig foreslår at droppe det ekstraordinære tilskud til 32 almene udkantsgymnasier, som derfor står til at miste en halv mio. kr. per institution næste år. Det vil i høj grad kunne mærkes på de i forvejen pressede gymnasiers økonomi. Derfor afsætter vi 16 mio. kr. til at fastholde tilskuddet til udkantsgymnasier og samtidig hæve regeringens foreslåede pulje til udfordrede VUC-afdelinger med 10 mio. kr., så den kommer på niveau med puljen fra 2023. Vi ønsker at løfte midlerne varigt, så den enkelte afdeling eller institution får mulighed for en mere langsigtet planlægning.

Fast bevilling til ekstra togter med skoleskibene "Georg Stage" og "Danmark" (18 mio. kr. i 2024)

Radikale Venstre lægger stor vægt på, at alle unge har relevante og spændende uddannelsesmuligheder, og at der er dygtige medarbejdere til danske virksomheder. Skoleskibet Danmark fyldte 90 år i 2023 og skoleskibet Georg Stage fylder 90 år i 2024. Begge skibe spiller en vigtig rolle for dannelse og uddannelse af unge fra hele samfundet til både det maritime Danmark og resten af arbejdsmarkedet. Frafaldet dér er lavt og andelen af de elever, der kommer i beskæftigelse eller uddanner sig videre, er højt. Mange af dem vil kunne bidrage til den grønne omstilling ved at arbejde med opsætning og servicering af fremtidens store havmølleparker. De seneste år har skoleskibene gennemført to-tre togter hver, men næsten hvert år har de også skulle kæmpe for det økonomiske grundlag for disse togter. Derfor foreslår Radikale Venstre en fast forøgelse af den årlige bevilling til skoleskibene på 18 mio. kr., så de kan fastholde det nuværende høje aktivitetsniveau.

Bedre universitetsuddannelser og fremtidsmuligheder for fremtidens unge (175 mio. kr. i 2024)

I de kommende år rammes universitetsuddannelserne af den største nedskæring i uddannelsesniveaet nogensinde. Op mod hver tredje kandidatuddannelse afkortes eller omlægges til deltid, og næsten hver tiende plads skæres bort. Men fremtidige generationer har brug for bedre uddannelser, der kan understøtte grøn og bæredygtig vækst, ny viden og gode jobs. Det gælder ikke mindst inden for samfundsvidenskab og humaniora, der har de laveste bevillinger, og hvor nedskæringerne vil ramme hårdest. Radikale Venstre vil kæmpe for bedre universitetsuddannelser til trods for nedskæringerne. Vi vil prioritere et endnu højere fagligt niveau, der matcher fremtidens udfordringer, mere tid til fordybelse, feedback, trivsel og læring. Derfor foreslår vi at prioritere 175 mio. kr. årligt allerede fra 2024 til at udvikle kvaliteten af de universitetsuddannelser, der ikke afkortes.

Bedre socialrådgiver- og pædagoguddannelser med større faglighed og fokus på børn og unges vej ind i fællesskabet (25 mio. kr. i 2024)

43.000 unge står i dag uden for fællesskabet – uden job eller uddannelse. Samtidig vil regeringen spare tre milliarder kr. på beskæftigelsesindsatsen, så fremtidens socialrådgivere vil få mindre tid og færre ressourcer til den enkelte sag. De får brug for en stærkere faglighed end nogensinde før. I dag får socialrådgiveruddannelsen og pædagoguddannelsen nogle af de laveste bevillinger per studerende. Radikale Venstre vil derfor løfte de faglige forudsætninger for, at fremtidens socialrådgivere og pædagoger kan få flere unge godt ind i fællesskabet. Socialrådgiveruddannelsen skal løftes til en højere takstgruppen (20 mio. kr.). Fagligheden i pædagoguddannelsen og herunder socialpædagogikken skal hæves udover det løft, som allerede ligger i finanslovsforslaget (5 mio. kr.).

Tilskud til små og lukningstruede videregående uddannelses tilbud (15 mio. kr. i 2024)

De kommende års faldende ungdomsårgange presser økonomien på mange mindre videregående uddannelsesudbud uden for de store byer på bl.a. Vestsjælland. Radikale Venstre ønsker at understøtte lukningstruede videregående uddannelsesudbud og foreslår derfor at målrette en bevilling til dem, uden samtidig at lukke uddannelsespladser i de store byer. Derfor løfter vi det decentrale grundtilskud med 15 mio. kr. på små uddannelsessteder uden for de store byer, samtidig med at lukningerne, der indgår i udflytningsskiftet fra 2021, rulles tilbage.

SUNDE OG MANGFOLDIGE LIV: TRIVSEL, LIGESTILLING OG KULTUR

Man skulle tro, at vi i et af verdens rigeste lande med en velfærdsstat, der beundres internationalt, kunne være foregangsland i at sikre lige muligheder for alle. Det er dog langt fra tilfældet. Køn, baggrund, etnicitet eller forældres uddannelsesniveau afgør stadig i alt for høj grad, de muligheder, vi har i livet. Den negative sociale arv er stærk i Danmark - særligt i sundhed. Vi er ikke lige stillede, hverken når det kommer til karriere, anerkendelse eller indflydelse. Det er en falliterklæring, at borgere, der bor på Lolland, i gennemsnit lever cirka 3,5 år kortere end borgere, der bor på Frederiksberg. At det stadig er sådan, at der i næsten halvdelen af bestyrelserne i landets største virksomheder ikke sidder en eneste kvinde. Eller minoritetsgrupper er mere udsatte for diskrimination, mistrivsel, selvmord mm. Også på kulturområdet dyrkes splittelsen i fortællinger om land mod by; elite mod folk; kristne mod muslimer; mænd mod kvinder; kandisfans mod operaelskere. Vi har brug for en større mangfoldighed i vores fællesskaber og muligheder i livet. Derfor vil vi skabe sunde og mangfoldige liv gennem følgende indsatser:

Livslinien (5,2 mio. kr. i 2024)

Livslinjen er et efterspurgt, succesrigt og vigtigt rådgivningstilbud for mennesker i alvorlig krise. Vi har med tidligere finanslove sikret, at livslinjen kunne brede deres tilbud ud i landet og åbne en afdeling i Aarhus. Med den seneste finanslov for 2023 og med det foreliggende forslag for 2024 er livslinjens grundbevilling dog blevet reduceret så meget, at dens afdeling i Aarhus er lukningstruet. Vi afsætter derfor 5,2 mio. kr. til at hæve Livsliniens grundbevilling, så de kan fastholde deres afdeling i Aarhus og opskalere deres organisation og rådgivningstilbud til de mange mennesker, som i dag kontakter Livslinien forgæves.

Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (1,7 mio. kr. i 2024)

75.000 mennesker i Danmark lider af en spiseforstyrrelse og alt for mange lever med tidlige symptomer. En betydelig andel af danske unge kæmper med mistrivsel i egen krop. Over halvdelen af unge piger mener, at de er for tykke, mens knap hver tredje unge dreng synes, han er for tynd. For mange fører kropsskammen til alvorlig mistrivsel. Hver fjerde pige og hver ottende dreng i 9. klasse er i fare for at udvikle en spiseforstyrrelse. Det er alvorlige lidelser, som ingen skal stå alene med. Vi skal sikre, at der er hurtig og god hjælp at få, før problemerne vokser sig endnu større. Foreningen Spiseforstyrrelser og selvskade er et gratis landsdækkende tilbud, der har stigende efterspørgsel. Alene fra 2021 til 2022 steg antallet af samtaler på deres chatrådgivning med 42 pct., og de oplever altid kø. Chatsamtaler retter sig mod de unge, der har det rigtig svært, og de er derfor ofte komplekse og kræver tid. I Radikale Venstre vil den stigende mistrivsel blandt især de unge generationer til livs. Derfor vil vi hæve foreningens grundbevilling, så den samlet kommer op på 5 mio. kr., til at øge åbningstiderne i deres anonyme rådgivningstilbud med mål om at nå 6.500 samtaler årligt i stedet for de nuværende 4.500 samtaler.

Alkolinjen (6,3 mio. kr. i 2024)

I Danmark begynder vi at drikke for tidligt, og vi drikker for meget. Der er stadig mange, som ender i et misbrug med store sundhedsmæssige konsekvenser til følge. Alkoholmisbrug forstærker andre sociale og sundhedsmæssige problemer og sætter dybe spor hos



både den misbrugende og de pårørende. Omkring 122.000 børn vokser op i hjem med alkoholproblemer. Det giver ingen mening, at så mange børn vokser op med problemer og oplevelser, der på ingen måde bør høre barndommen til. I Radikale Venstre sætter vi forebyggelse først. Vi vil ikke acceptere, at de danske unge år for år kåres som de mest alkoholforbrugende i Europa. Derfor kæmper vi for, at Danmark skal have en ensartet aldersgrænse for salg af alkohol på 18 år. Det vil udskyde de unges debutalder og mindske deres forbrug. Samtidig skal vi sikre, at dem, der har svært ved at styre deres forbrug, får den hjælp, de har brug for. Omkring 600.000 danskere drikker for meget. Alligevel er det kun 20.000, der får behandling. Et af de tilbud, der virker godt og oplever stor efterspørgsel er Alkolinjen. I dag kan de besvare cirka halvdelen af alle opkald, de modtager. Derfor vil vi i Radikale Venstre afsætte 6,3 mio. kr. til at styrke Alkolinjens tilbud herunder udvide deres åbningstider, så flere kan hjælpes i behandling.

Styrket indsats mod lav fertilitet (10 mio. kr. i 2024)

Fertilitetsproblemerne i Danmark er stigende. Der er stadig brug for mere viden om, hvorfor udviklingen går denne vej eksempelvis ved at udforske hormonforstyrrende stoffers indvirkning på fertilitet, så vi kan blive klogere på, hvordan vi bedst forebygger ufrugtbarhed. Derfor vil vi i Radikale Venstre afsætte 10 mio. kr. til en forebyggelsesindsats herunder at understøtte ny viden og forskning i de hormonelle problemer, der gør unge par ufrugtbare herunder med særskilt fokus på de kommende generationer. Indsatsen kunne eksempelvis lægges hos forskningscenteret EDMaRC ved Rigshospitalet.

Bedre hjælp til voldsofre (2 mio. kr. i 2024)

Den seneste undersøgelse i Danmark viser, at 5,5 pct. af kvinder over 16 år angiver at have været udsat for fysisk eller psykisk partnervold i 2021. Det samme gælder for 4 pct. af mændene. En undersøgelse af Børns Vilkår fra 2022 estimerer, at omkring 22 pct. af børn i 8. klasse har været udsat for fysisk vold i hjemmet det seneste år. Vold er livsødelæggende og øger risikoen for psykiske lidelser, misbrug, arbejdsløshed mm. Det er helt afgørende, at vi lykkes med at sikre flere voldsofre hurtigere hjælp af høj kvalitet. Det kræver blandt andet en mere stabil finansiering af de tilbud, vi ved, der virker. Derfor vil vi i Radikale Venstre afsætte 2 mio. kr. varigt fra 2024 til at sikre vigtige initiativer, der står til at udløbe med regeringens forslag til finanslov.

- Vi har tidligere været med til at sikre midler til det ambulante rådgivningstilbud *Sig det til nogen* under Danner. De hjælper hvert år cirka 400 voldsudsatte kvinder og pårørende i hele landet med at komme ud af og videre fra voldelige forhold. Og hundreder står på venteliste. Men finansieringen er langt fra bæredygtig, og to tilbud står til at lukke i 2024. Vi afsætter 1 mio. kr. til at kunne fastholde den nuværende indsats i *Sig det til nogen* fra 2024.
- Derudover vil vi sikre bevillingen til Foreningen Hjælp Voldsofre, der hjælper personer, der har været udsat for vold, voldtægt og andre seksuelle overgreb samt pårørende til ofrene. Vi afsætter 1 mio. kr. til at sikre foreningens tillægsbevilling.

Checkpoint (4 mio. kr. i 2024)

Seksualitet og seksuelt overførte sygdomme er bredt i samfundet stadig tabubelagt og ofte forbundet med stigmatisering. Det gælder ikke mindst for unge og LGBT+ personer, der er særligt udsatte for at blive smittet med seksuelt overførte sygdomme. Checkpoint er et test- og rådgivningstilbud, der arbejder inkluderende, normkritisk og sexpositivt og bidrager med vigtig rådgivning om HIV og andre seksuelt overførte sygdomme til unge og

LGBT+ personer. De har klinikker flere steder i landet og bidrager med et fordomsfrit og aftabuiseret rum, hvor man kan snakke om sex og seksualitet. Det er med til at nedbryde nogle af de barrierer, der kan være for at blive testet for seksuelt overførte sygdomme. Tilbuddet retter sig mod de målgrupper, som oftest får sexsygdomme, og som ikke finder vej til de offentlige testtilbud. Checkpoint står med regeringens finanslovsforslag til at miste deres bevilling i 2024. I Radikale Venstre vil vi derfor afsætte 4 mio. kr. til Checkpoint om året, så deres bevilling kan holdes på samme niveau som i 2023.

Sabaah, Bydelismødre og Baba (5,3 mio. kr. i 2024)

Der findes allerede stærke kræfter i de etniske minoritetsmiljøer, som arbejder stædigt for at forebygge parallelsamfund, modvirke radikaliserings og negativ social kontrol og fremme frihed, styrke ligestilling og lige muligheder for at være den, man ønsker at være. De kræfter skal vi støtte og værne om.

Sabaah er en forening, der arbejder for at forbedre vilkårene for LGBT+ personer med minoritetsetnisk baggrund. I Regeringens finanslovsforslag står Sabaahs bevilling til at falde drastisk. Deres vigtige arbejde må ikke gå tabt på grund af manglende finansiering. Derfor vil vi i Radikale Venstre afsætte 1,3 mio. kr. til at sikre, at foreningen fortsætter uændret på niveauet fra 2023.

Baba og Bydelismødre skaber kontakt til udsatte familier med indvandrer- eller flygtningebaggrund og motiverer dem til handlekraft og aktiv deltagelse i deres børns liv samt i det danske samfund. Derfor vil vi afsætte 4 mio. kr. til at støtte disse initiativer, som inden for de etniske miljøer arbejder for demokratiske værdier, ligestilling og frihed og kæmper mod social kontrol.

Venner viser vej (4 mio. kr. i 2024)

Som flygtning kan det være svært at blive en aktiv del af samfundsfællesskabet og arbejdsmarkedet, men en frivillig ven kan være med til at styrke flygtninges muligheder. Initiativet Venner Viser Vej bygger bro mellem flygtninge og frivillige venner og venskabsfamilier. Erfaringer viser, at der er stort udbytte ved en frivillig ven bl.a. i forhold til dansk kundskaber, trivsel og tilknytning til arbejdsmarked og uddannelse.

Center for frivilligt socialt arbejde (10 mio. kr. i 2024)

Op imod 500.000 danskere er engageret i frivilligt arbejde på social- og sundhedsområdet, og de er organiseret i mange tusinde sociale frivillige foreninger i landet. Over 80 pct. af de frivillige sociale foreninger har ingen eller ganske få ansatte, men står alligevel med mange af de samme administrative byrder som de store organisationer såsom GDPR, bevillinger, dokumentationskrav mm. Center for frivilligt socialt arbejde (CFSA) spiller en vigtig rolle i at lette de administrative byrder for foreningerne, så de kan fokusere på at gøre det de er gode til: At gøre afgørende forskelle for andre. Det frivillige sociale Danmark sikrer robuste fællesskaber, mangfoldighed og støtte til mennesker i udsatte positioner og på kanten af samfundet. De står for hovedparten af alle frivillige sociale aktiviteter og fællesskaber til udsatte børn, unge, voksne, ældre og familier gennem lektiecafeer, samtalerådgivning, fællesspisning, hjemmebesøg, mentorfamilier, sommerlejre og meget andet, som støtter sårbare og udsatte på måder, det offentlige ikke har mulighed for. Når regeringen lægger op til at droppe CFSA's bevilling vil det derfor have negative konsekvenser for de hundredtusindvis af frivillige, der hvert år opsøger centeret og dermed i sidste ende for den hjælp, de kan yde for samfundets udsatte borgere. Derfor vil vi i Radikale Venstre afsætte 10 mio. kr. årligt til at sikre, at CFSA kan fortsætte deres arbejde.

Center for hjerneskade (15 mio. kr. i 2024)

Center for hjerneskade tilbyder specialiseret genoptræning til mennesker med hjerneskader og hjælper mennesker tilbage til deres liv og på arbejdsmarkedet. 8 ud af 10 af patienterne vender tilbage til arbejdsmarkedet efter et forløb på centeret. De får årligt ca. 120 henviste patienter, der er i målgruppen for intensiv specialiseret genoptræning. Den finansiering, centeret har til rådighed i dag, rækker dog kun til ca. 45 patienter årligt. Hovedparten af dem, der ikke får hjælp hos centeret, opnår et genoptræningstilbud på et lavere specialiseringsniveau, hvilket gør det sværere at vende tilbage til et liv og arbejdsmarkedet. I Radikale Venstre vil vi øge fritvalgsrammen med 15 mio. kr., så centeret rent faktisk har mulighed for at hjælpe de mennesker, som lægerne og sygehusene vurderer, har brug for specialiseret genoptræning. Som en del af bevillingen er det oplagt at igangsætte et uafhængigt forskningsprojekt, der kan øge viden og behandling i hele landet.

Styrkelse af de grønlandske huse og Skoletjenesten (5 mio. kr. i 2024)

Radikale Venstre vil investere 5 mio. for at styrke de fire grønlandske huse og Skoletjenesten. Vi anerkender det vigtige formål, som de fire grønlandske huse arbejder for, og vil afsætte yderligere 3 mio. for at sikre en stærkere forankring for værestedsaktiviteter, rådgivning og assistance i forhold til sociale og økonomiske forhold for grønlandere i Danmark. Derudover vil vi konkret afsætte 2 mio. kr. til at styrke Skoletjenestens arbejde med undervisning i læringsmiljøer, hvor kulturinstitutioner, kommuner og uddannelsesinstitutioner tager fælles ansvar for at udvikle skoletjenester, der gør kultur, natur og kunst til et grundelement i børn og unges læring og dannelse.

Afskaffelse af tolkegebyr (2 mio. kr. i 2024)

Tolkegebyret i sundhedsvæsenet har vist sig at være til skade for patientsikkerheden, have stor social slagside og skabe et stort bureaukrati i regionerne. Det viser sig desuden, at regionernes omkostninger ved at håndtere gebyret, stort set svarer til det de får ind i betalinger. Tolkegebyret bør derfor afskaffes øjeblikkeligt. Vi har afsat 2 mio. kr. i 2024 til afskaffelse af gebyret.

Kulturløft (150 mio. kr. i 2024)

I efteråret 2022 fremlagde vi udspillet Kulturløftet, et investerings- og reformudspil for hele Danmarks kulturliv. I Radikale Venstre rækker vores ambitioner længere end til enkeltbevillinger og enkeltinstitutioner. Vi vil rydde op i forældede strukturer, og styrke kulturen i hele landet. Kulturlivet har ikke brug for flere hovsaløsninger eller smarte projekter. Der er brug for ægte kulturpolitisk rugbrødsarbejde: Rigtige investeringer. Reelle reformer. Med dette finanslovsforslag, tager vi de første vigtige skridt med at implementere udspillet initiativer.

- **Museumsreform:** Radikale Venstre vil afsætte 40 mio. kr. årligt til en museumsreform, så det både bliver muligt at åbne for nye statsanerkendte museer og løfte nogle museer til et højere bevillingsniveau, uden at det dog fører til alt for store nedskæringer andre steder.

- **Regionale teatre og ny uddannelse i drama- og dansepædagogik:** Radikale Venstre vil løfte 1-3 egensteatre i hver region til regionale teatre og oprette en uddannelse i drama- og dansepædagogik, der både skal uddanne egentlige drama- og dansepædagoger samt tilbyde efteruddannelse til lærere, pædagoger og kunstnere, der ønsker at bygge bro mellem scenekunsten og den offentlige sektor.

-
- **Specialensembler og stadsorkestre:** Radikale Venstre vil nedsætte flere specialensembler og stadsorkestre inden for flere genrer.
 - **National læsestrategi og forfatterlegater:** Radikale Venstre vil have en national læsestrategi, der skal fremme læsekulturen i Danmark. Radikale Venstre vil styrke produktionen af ny dansk litteratur og forholdene for forfatterne gennem flere penge til forfatterlegater.
 - **Rådgivning fra Akademiraadet, honorering af udstillende kunstnere og statstilskud til billedkunstskoler:** Radikale Venstre vil indføre et krav om, at offentlige byggerier af en vis størrelse allerede tidligt i processen skal søge rådgivning hos Akademiraadet for at lave en egentlig kunstnerisk og arkitektonisk helhedsvision, samt give tilskud til honorering af kunstnere. Radikale Venstre vil desuden give billedkunstskolerne sin egen lovramme og statstilskud.
 - **Stipendier til højskoleophold for sårbare unge og ældre:** Radikale Venstre vil gøre forsøgsordningen for statslig finansiering af EGU-elevs elevbetaling permanent og lave en særlig stipendieordning for frafaldne studerende på de videregående uddannelser. Radikale Venstre vil desuden nedsætte egenbetalingen til højskoler for mindrebemidlede ældre.
 - **Ny digital kulturplatform og kulturelt kriseråd:** Radikale Venstre vil skabe en ny digital kulturplatform for formidling og kritik af dansk samtidskultur. Radikale vil desuden nedsætte et Kulturelt kriseråd, der skal se på kulturens bidrag til at løse tidens store kriser.

Lex.dk (10 mio. kr. i 2024)

Verden er i konstant bevægelse, og informationsstrømmen rykker sig hele tiden. Hvad er rigtigt, og hvad er aktuelt? Lex.dk leverer nogle af svarene, og arbejder med udgangspunkt i Den Store Danske Encyklopædi og Trap Danmark på at gøre det lettere at finde vej til viden, der ikke er fake, men fakta. Hjemmesiden er ud fra et dansk perspektiv, skrevet af omkring 1000 danske forskere og eksperter og har +250.000 artikler, som er frit tilgængeligt for alle. Vores demokrati skal være for alle. Vi skal styrke den demokratiske samtale og den vidensbaserede meningsudveksling. Lex.dk er en vigtig del af den kildekritiske dannelse, og er en nødvendig del af undervisningen fra folkeskolen til universiteterne. Med lex.dk får vi et stærkere demokrati, hvor vi styrker den demokratiske samtale, styrker vores kildekritiske sans og bekæmper fake news og misinformation. Derfor ønsker vi at bevillingen for 2024 øges med 10 mio. kr., så lex.dk's samlede bevilling lyder på 20,8 mio.

ET DANMARK RUSTET TIL FREMTIDEN: FORSKNING, IVÆRKSÆTTERI OG SKAT

Danmark er blevet rangeret som verdens mest konkurrencedygtige økonomi i IMDs rangering af 64 landes konkurrenceevne. Den placering er vi ikke kommet sovende til og den position skal vi værne om. Viden og en højt kvalificeret arbejdsstyrke er vores vigtigste ressource og fundamentet under vores velstandsniveau. Vi foreslår derfor at øge de offentlige forskningsinvesteringer gennem flere basismidler, samt at målsætningen for de offentlige forskningsinvesteringer hæves fra dagens 1 pct. af BNP til på sigt at udgøre 1½ pct. af BNP. Vi ønsker, at det forhøjede fradrag for forskning- og udviklingsomkostninger på 130 pct. genindføres og permanentgøres. Og desuden har vi afsat midler, så ambitionsniveauet kan hæves til de kommende forhandlinger om bedre rammevilkår for iværksættere. Radikale Venstre støtter endelig regeringens arbejde med at finde en holdbar løsning for generationsskifteskatten, hvor der ikke mindst er brug for at skabe transparens og sikkerhed for værdifastsættelsen.

Radikale Venstre ønsker at sænke skatten på arbejde. For dem, der i dag står udenfor arbejdsmarkedet, vil det blive mere attraktivt at tage et arbejde. Og for dem der allerede har et arbejde, vil det blive mere attraktivt at tage en ekstra tørn og arbejde flere timer. På den måde øger vi arbejdsudbuddet. I dette finanslovsforslag har vi to forslag til at lette skatten på arbejde, en lempelse af bundskatten og en forhøjelse af topskattegrænsen.

Løft af forskningsinvesteringerne over 1 pct. gennem flere basismidler (200 mio. kr. i 2024)

Den frie tanke og nysgerrighedsdrevne forskning er under pres mange steder på de danske universiteter. Det offentlige forskningsbudget er låst på præcis 1 pct af BNP trods stigende efterspørgsel efter viden både i samfundet bredt og i erhvervslivet. Danske forskeres succes med at tiltrække europæiske forskningsmidler til Danmark modregnes af regeringen med tilsvarende nedskæringer i de danske bevillinger. Radikale Venstre foreslår reelle nyinvestering i viden og vækst ved at hæve de offentlige forskningsinvesteringer op mod 1½ pct af BNP på sigt. Det skal styrke den frie, grundlagsskabende forskning, en bæredygtig samfundsudvikling, vækst og grøn omstilling. Det skal samtidig modvirke, at for store andele af universiteternes frie forskningsmidler bindes af private donationer. Som et første skridt foreslås det at øge universiteternes basismidler med 200 mio. kr. i 2024 udover de ændringer, der i øvrigt følger af 1 procentmålsætningen.

Permanent 130 pct. fradrag for forskning og udviklingsomkostninger (1.000 mio. kr. i 2024)

Vi ønsker at styrke investeringer i forskning og udvikling i Danmark. I årene 2020 til 2022 var der i Danmark et midlertidigt forhøjet fradrag for udgifter til forskning og udvikling (F&U-fradraget) på 130 pct. Denne midlertidige forhøjelse udløb ved årsskiftet og udgør nu 108 pct. Vi ønsker, at den midlertidige forhøjelse på 130 pct. bliver genindført og permanentgjort fra 2024. På den måde kan vi styrke incentamenterne til forskning og udvikling og skabe sikkerhed for virksomhederne. Forslaget vil koste 1 mia. kr. i 2024.

Tilsvarende ønsker vi, at skattekreditordningen på sigt styrkes, så vilkårene for virksomheder uden overskud, matcher forholdene i F&U-fradraget. I Radikale Venstres 2030-plan fra august 2022, lagde vi op til, at denne lempelse skulle få effekt fra 2025.

Ramme til iværksætterudspil – oveni regeringens 300 mio. kr. i 2024 (100 mio. kr. i 2024)

Dansk erhvervshistorie indeholder fantastiske eksempler på små opfindsomme virksomheder, der blev startet af iværksættere fulde af gode idéer, og som nu er verdensomspændende succeser. De har styrket hele det danske samfund, løst presserende udfordringer. Tænk bare på Novo, Lego og Vestas. Men iværksætterkulturen er under pres. Kun én enkelt af de 10 mest værdifulde danske selskaber er under 50 år gamle. Derfor bakker Radikale Venstre op om regeringens prioritering af 300 mio. kr. til iværksætterområdet, men ønsker at hæve ambitionsniveauet og afsætte yderligere 100 mio. kr. Midlerne skal bl.a. understøtte de iværksætterforslag, som Radikale Venstre fremlagde sammen med Konservative og Liberal Alliance i maj måned.

Lavere bundskattesats (1.600 mio. kr. i 2024)

Radikale Venstre ønsker at sænke bundskatten, dels for at gøre det mere attraktivt at tage et arbejde, men også som en kompensation for den stigning i klimarelaterede afgifter, som Radikale Venstre lægger op til i udspillet "Bæredygtigt forbrug i en global verden". I første omgang lægger vi op til at lempe bundskattesatsen med 0,16 pct.-point i 2024, fra 12,06 pct. til 11,90 pct. Tiltaget koster 1,6 mia. kr. i 2024.

Forhøjelse af topskattegrænse (485 mio. kr. i 2024)

Vi ønsker at hæve topskattegrænsen, så færre skal betale topskat. Topskattegrænsen udgør 588.900 kr. (efter AM-bidrag) i 2024. Vi vil prioritere 485 mio. kr., så topskattegrænsen kan hæves med 12.400 kr., på den måde gør vi det mere attraktivt at give en ekstra tørn på arbejdet.

FINANSIERING

Initiativer i regeringens finanslovsforslag, hvor Radikale Venstre vil prioritere anderledes:

Øget befordringsfradrag (100 mio. kr. i 2024)

I dag er der 25 kommuner udpeget som yderkommuner samt 10 småøer, hvor pendlere får et særligt forhøjet befordringsfradrag. Ordningen var tidligere midlertidig, men blev gjort permanent i 2018. Regeringen lægger op til at ville øge dette, allerede i forvejen forhøjet, befordringsfradrag med 100 mio. kr. årligt i perioden 2024-27. I Radikale Venstre ønsker vi ikke at øge befordringsfradraget og i stedet benytte midlerne til at holde hånden under den kollektive trafik i landdistrikterne jf. Initiativbeskrivelsen.

Sanering og målretning af tilskudspuljer på energiområdet (100 mio. kr. i 2024)

Der er i dag en lang række puljer, som skal bidrage til udfasning af naturgas og olie i opvarmning samt til at understøtte energieffektivisering. Der har været kritik af puljerne til varmepumper og energirenovering, da de ikke er tilstrækkeligt målrettede, skaber stop-and-go-effekter på markedet og frustration hos de borgere, som går forgæves efter tilskud efter at have siddet klar ved tasterne, når der skal søges om tilskud. Derudover er der en pulje som skal understøtte forretningsmodeller med leasing af varmepumper; såkaldte varmepumper på abonnement. Disse skævrider markedet og holder i værste fald lavindkomstgrupper fanget på en dyr abonnementsløsning. Sidst er der den såkaldte afkoblingsordning, hvor gaskunder kan få dækket deres omkostninger til afkobling af gasnettet – typisk omkring 8.000 kr. Men når gasdistributionselskabet fremlægger deres plan for nedlukning af gasnettet, kan det, med mindre ændringer af lovgivningen, muliggøres at lave kollektive afkoblinger hvorved omkostning til den enkelte afkobling reduceres markant og kan således håndteres inden for Evida driftsbudget. Derved bortfalder behovet for tilskud og midlerne kan omprioriteres bl.a. at fremme udrulning af fjernvarme.

Regeringens forslag vedr. folkeskole (35 mio. kr. i 2024)

Regeringen lægger med finanslovsforslaget for 2024 op til at afsætte 35 mio. kr. i 2024 stigende til 310 mio. kr. i 2027 og 500 mio. kr. i 2028 til intensive undervisningsforløb i små hold. Vi er uenige i regeringens prioritering og mener, at der er brug for et generelt løft af de ressourcer folkeskolen har til rådighed, samt at ressourcerne skal kunne bruges frit, der hvor de giver størst værdi lokalt. Vi lægger i stedet op til at denne reserve indgår som finansiering til en årlig børnemilliard, der indføres allerede fra næste år.

Regeringens reserve til kultur (125 mio. kr. i 2024)

Regeringen har i sit finanslovsforslag foreslået at afsætte en reserve til kulturinitiativer på 125 mio. kr. om året. Vi lægger op til, at denne reserve indgår som finansiering af vores forslag til en kulturpakke, hvor vi dog lægger 25 mio. kr. om året oveni, så den samlede pakke udgør 150 mio. kr. om året.

Finansieringsforslag, som tilføjes:

Afskaffelse af seniorjob (380 mio. kr. i 2024)

Seniorjobordningen har vist sig at være en dyr og unødvendig ordning, som ikke reelt har bidraget til at holde seniorer på arbejdsmarkedet. Derfor foreslår vi, at seniorjobordningen afskaffes. Det vil øge beskæftigelsen med 700 personer og forbedre de offentlige finanser med 380 mio. kr. i 2024.

Øget international rekruttering (potentiale)

Udlændinge, som kommer hertil og arbejder, er en god forretning for Danmark. Det gælder ikke mindst i den nuværende situation, hvor danske virksomheder har svært ved at rekruttere kvalificeret arbejdskraft. Radikale Venstre ønsker at gøre det lettere for danske virksomheder at ansætte udenlandsk arbejdskraft og også rekruttere blandt andet unge internationale talenter.

Radikale Venstre foreslår, at vores tilgang til international arbejdskraft vendes om, så vi tillader alle virksomheder, der overholder regler og overenskomster at ansætte den arbejdskraft, de har brug for – uden beløbsgrænser og benspænd.

Derudover skal arbejdsmarkedstilknytningsordningen udvides, så flere udlændinge, der arbejder og bidrager, får mulighed for at blive i Danmark, selvom forholdene i hjemlandet eksempelvis ændrer sig.

Radikale Venstre har sammen med Liberal Alliance og Konservative desuden foreslået, at følgende tiltag skal indgå i indsatsen for at skaffe mere international arbejdskraft til Danmark:

- En permanent sænkelse af beløbsgrænsen ned til 360.000 kr. årligt.
- Afskaffelse af kravet om lønudbetaling til dansk bankkonto.
- En forbedring af positivlisten for faglærte. Alle arbejdsfunktioner, hvor der eksisterer en faglært uddannelse, bør kunne komme på positivlisten.
- Tilbagerulning af stramninger på working holiday-ordningen.
- Kortere og mere smidig sagsbehandling hos SIRI. Det er ikke nok blot at tilføre midler. Der skal også ryddes op i regler og praksis.
- Det skal være lettere for arbejdstagere, der har lovligt ophold i Danmark, at skifte branche eller job uden forudgående tilladelse.
- Danske statsborgeres ægtefæller skal have mulighed for at arbejde og bidrage, imens de afventer svar på deres ansøgning om ægtefællesammenføring.
- Fokus på, hvordan vi gør Danmark til et attraktivt land for kvalificeret international arbejdskraft.

Forslag fra pensionskommissionen (300 mio. kr. i 2024)

I maj 2022 offentliggjorde Kommissionen om Tilbagetrækning og Nedslidning deres rapport "Fremtidssikring af et stærkt pensionssystem". Fra kommissionens forslag, der har til hensigt at styrke incitamenterne til at spare op til egen pension og til at sikre en bedre målretning af offentlige ydelser og ordninger, har vi udvalgt følgende forslag:

- Provenuneutral omlægning af boligydelse og overgang til prisregulering af beløbsgrænserne
- Udfasning af nedslag i ejendomsværdiskatten for folkepensionister
- Udfasning af varmetillægget

- Udfasning af mediecheck
- Styrket formuemålretning af ældrecheck.

Forslagene vurderes at styrke de offentlige finanser med ca. 300 mio. kr. i 2024, stigende til godt 1 mia. kr. i 2030.

Annulering af udflytningsaftale fra 2021 (5,5 mio. kr. i 2024)

I 2021 besluttede en række partier at lukke tusindvis af uddannelsespladser i de store byer for at presse flere unge til at tage en videregående uddannelse uden for byerne. Tidligere i år måtte dog aftalekredsen tilbagerulle nogle af lukningerne, fordi den indebar færre nyuddannede velfærdsmedarbejdere i de store byer. Radikale Venstre kæmper for gode uddannelsesmuligheder i hele landet og på alle uddannelsesniveauer. Vi er imod at lukke pladser, men ønsker at udvide uddannelsesmulighederne alle steder og på alle niveauer. Derfor vil vi tilbagerulle alle lukningerne i de store byer og genetablere de uddannelsespladser, der efterspørges af både de unge og af aftagerne. De sparede ekstraudgifter, som udgør 5,5 mio. kr. i 2024 stigende til 25,7 mio. kr. om året fra 2027, skal bruges til at understøtte lukningstruede uddannelsesinstitutioner uden for de store byer – fx universitetsuddannelserne på Vestsjælland.

Biomasseafgift (1.100 mio. kr. i 2024)

Danmark afbrænder store mængder biomasse (træpiller, flis mv.) i energisektoren og til at opvarme vores boliger. Afbrænding af biomasse udleder omkring 10 mio. ton CO₂, men forbruget af biomasse indregnes ikke i den nationale klimaopgørelse og er derfor ikke en del af Klimalovens målsætning om 70 pct. reduktioner i 2030. Vi skal nedbringe vores forbrug af biomasse og derved reducere risikoen for skovrydning rundt om i verden, for vi skal have mere – ikke mindre - skov i alle afkroge af verden. Derfor foreslår Radikale Venstre en afgift på biomasse til produktion af el- og varme på 750 kr. pr. ton CO₂, hvilket svarer til niveauet i Aftale om grøn skattereform for industri mv. fra 2022. Afgiften vil øge prisen for at anvende træpiller til opvarmning og derudover få indvirkning på forbruget af biomasse til el- og fjernvarmeproduktionen på de centrale og decentrale værker.

Klimabidrag fra flyrejser (700 mio. kr. i 2024)

Flyrejser er i dag fritaget for moms og brændstofafgifter og kun i begrænset omfang inkluderet i EU's kvotehandelssystem. Radikale Venstre vil indføre en flyafgift på niveau med vores nabolande og provenuet skal bidrage til, at vi i fremtiden kan flyve med grønne samvittighed. For at målrette afgiften den mest klimabelastende adfærd og samtidig sikre en mere social balance kan afgiften med fordel differentieres på baggrund af rejselængde og billetkategorier. Radikale Venstre har tidligere foreslået et niveau på 100, 300 og 400 kr. pr. passager i 2030 for korte, mellemlange og lange flyrejser. Siden da har EU's Fit for 55-pakke pejlet en ambitiøs retning for flybranchen. Hvis reguleringen indføres som foreslået med bl.a. øget iblanding af grønne brændsler, højere grad af kvotebetaling og revision af energibeskatningsdirektivet kan det give anledning til at revurdere indfasningsprofilen af en passagerafgift. For at fremrykke en effekt og samtidigt undgå dobbeltbeskatning kan passagerafgiften starte på et højere niveau og evt. reduceres i takt med indfasning af international og europæisk regulering. Særligt på flyrejser indenfor EU kan den nye regulering resultere i et mindre behov for en afgift på de kortere flyrejser, mens de længere rejser på fx Business Class bør pålægges en større afgift, som afspejler det større klimaaftryk ved denne type billetter. I Radikale Venstres finanslovsforslag for 2024 udgør den gennemsnitlige afgift omkring 100 kr. pr. passager, når den indføres med halvårsvirkning fra 2024, og gradvist stige til omkring 160 kr. pr. passager i 2030.

Ingen rabat på energiafgift på diesel til landbrugsformål (590,3 mio. kr. i 2024)

Når der i landbrugs- eller skovbrugsvirksomheder eller tilsvarende købes bl.a. diesel til landbrugsmaskiner mv., kan afgiften godtgøres jf. Mineralolieafgiftslovens § 11. Der er i dag en direkte rabat til at benytte fossile brændsler, som skader klimaet. Radikale Venstre vil fjerne denne afgiftsrabat, så diesel mv. beskattes ens på tværs af virksomheder og produktionsformer. Det medfører en direkte meromkostning for bl.a. landbruget. Radikale Venstre foreslår, at der, som en del af de kommende forhandlinger om en klimaafgift på landbruget, afsættes midler til ny teknologi i landbruget, så bl.a. landbrugsmaskiner kan omstilles fra diesel til f.eks. grøn strøm og biogas. Midler kan evt. komme fra den grønne fond.

Dieselafgifter på tysk niveau (200 mio. kr. i 2024)

Danmark har i dag lavere afgift på diesel end vores nabolande. Det driver grænsehandel med den billigere diesel i Danmark og mindsker bl.a. klimaeffekten af de stigende afgifter i Tyskland. Radikale Venstre vil øge dieselafgiften med 1,0 kr. pr. liter diesel og samtidigt sænke udligningsafgiften, som ejere af diesel- og gaskøretøjer betaler årligt. Det vil gøre det billigere at eje en diesebil – men dyrere at køre i den. For særligt bilejere med et lille kørselsbehov vil dette samlet set medføre en lavere afgiftsbetaling, mens bilejere med et stort kørselsbehov vil opleve en højere afgiftsbetaling. Tiltaget forventes at være provenuneutralt, da øgede indtægter som følge af højere afgift udlignes af et mindre provenue som følge af adfærdsændring, reduceret grænsehandel, nedsættelse af udligningsafgiften og føres tilbage til transporterhvervet som fx bundfradrag på kilometerafgiften, så der fortsat fastholdes et incitament til at ændre kørselsmønstre. Det vurderes, at der kan opnås en effekt allerede fra 2025 på op til 1,0 mio. ton CO₂. Det vil være et vigtigt bidrag til 2025-målet med reel og varig klimaeffekt også mod 2030 i modsætning til at hæve andelen af biobrændstof midlertidigt, som foreslået af regeringen.

Afgift på okse- og kalvekød (500 mio. kr. i 2024)

Landbruget er i dag ikke omfattet af EU's kvotehandelssystem og vil, med udgangspunkt i niveauet for industriens CO₂-afgift, skulle pålægges en afgift på 750 kr. pr. ton CO₂e. i 2030. Radikale Venstre vil indføre en afgift på okse- og kalvekød, som en del af den grønne skattereform for landbruget. Det vil mindske lækage, sikre rimelig konkurrence mellem danskproducerede og importerede fødevarer samt sende et prissignal direkte til forbrugerne om klimabelastningen fra okse- og kalvekød og derved vise vejen til mere klimavenlige madvaner. En tilsvarende model er også foreslået af Klimarådet i deres anbefaling fra 2021, hvor Klimarådet vurderer, at der er en årlig global klimagevinst på 2,6-3,9 mio. ton CO₂e, hvis borgerne i Danmark overgår til klimavenlig kost. Radikale Venstre foreslår, at der, med halvårsvirkning fra 1. juli 2024, indføres en værdibaseret afgift, så dyrere kød pålægges en højere afgift, hvorved den reelle klimabelastning i højere grad afspejles i afgiften. Med en afgift på 10 pct. vil et kilo hakket oksekød til omkring 100 kr. pr. kg få en afgift på ca. 10 kr. pr. kg., mens en oksemørbrad til omkring 400 kr. pr. kg. vil skulle pålægges en afgift på ca. 40 kr. Omregnet svarer det til en afgift på omkring 260-290 kr. pr. ton CO₂e for begge typer af oksekød.

Budgetregulering Promilleafgiftsfonden (125 mio. kr. i 2024)

Vi foreslår en budgetregulering i den offentlige fond Promilleafgiftsfonden på 125 mio. kr.

OVERBLIK OVER FORSLAG OG FINANSIERING

Forslag:

Et grønnere Danmark: Klima, bæredygtigt forbrug og transport

INITIATIVER	MIO. KR. I 2024
Udvikling af grønne brændstoffer til fly og styrket PtX indsats	700,0
Reparationer som del af boligjobordning	100,0
Fjernvarmepulje	200,0
Økologi og plantebaseret landbrug	150,0
Satsning på kollektiv transport i yderområder	100,0
Klimabistand	250,0
Provenu fra transportafgifter tilbage til sektoren	790,3
- herunder, lempelse af udligningsafgift	200,0
- herunder, tilskud til køb af ellastebil	200,0
- yderligere lempelse i transporterhverv	390,3
Passagerpulsen	7,0
Bæredygtige værdikæder (indenfor eksisterende rammer)	0
Udmøntning af reserve til grøn fond	552,6
- Havnaturfond til genopretning af havmiljøet	50,0
- Kortlægning og planlægning af havgenopretning	10,0
- Tillægsbevilling til Klimaskovfondent	100,0
- Langsigtet skovrejsningsplan (fra 2025)	0
- Langsigtet bevilling til udfasning af naturgas	250,0
- Varig bevilling til Klimarådet (fra 2027)	0
- Tillægsbevilling til Klimarådet til styrket global indsats	3,0
- Bevilling til Ungeklimarådet	2,0
- Strategi for cirkulærøkonomi	50,0
- Indsats for øget miljømærkning af tekstil	2,0
- Risikovurdering ved brugen af nitrifikationshæmmere mv.	5,0
- Styrket indsats for udbygning af vind og sol på land	75,0
- Resterende reserve grøn fond	5,6
SUM	2.849,9

Investering i den næste generation: Børn, unge og uddannelse

INITIATIVER	MIO. KR. I 2024
<u>BØRN:</u>	
Børnemilliarden	1.000,0
Bedre forhold for børn i de fattigste familier	300,0
Udvikling af fag og pædagogik	10,0
Taskforce til højt begavede børn	5,0
Dansk Legeplads Selskab	3,0
Læseforeningen	2,0
Fortællerværkstederne	5,0
Haver til maver	5,0
Dansk Skolebridge	2,0
Annullering af besparelse på Center for Undervisningsmidler, CFU	30,0
<u>UNGE:</u>	
Tilskud til lukningstruede udkantsgymnasier og VUC'er	26,0
Skoleskibene Georg Stage og Danmark	18,0
<u>VIDEREGÅENDE UDDANNELSER:</u>	
Bedre universitetsuddannelser	175,0
Bedre socialrådgiver- og pædagoguddannelser	25,0
Tilskud til små og lukningstruede videregående uddannelsestilbud	15,0
SUM	1.621,0

Sunde og mangfoldige liv: Trivsel, ligestilling og kultur

INITIATIVER	MIO. KR. I 2024
Livslinien	5,2
Landsforeningen mod spiseforstyrrelse og selvskade	1,7
Alkolinjen	6,3
Styrket indsats mod lav fertilitet	10,0
Bedre hjælp til voldsofre	2,0
AIDS-fondets Checkpoint	4,0
Sabaah, Bydelsmødre og Baba	5,3
Venner viser vej	4,0
Center for frivilligt socialt arbejde	10,0
Center for hjerneskade	15,0
De fire grønlandske huse og skoletjenesten	5,0
Afskaffelse af tolkegebyr	2,0
 <u>KULTUR:</u>	
Museumsreform	40,0
 <u>SCENEKUNST:</u>	
1-3 regionale teatre i alle regioner	20,0
Ny uddannelse i drama- og dansepædagogik	5,0
 <u>MUSIK:</u>	
Flere specialensembler og stadsorkestre	15,0
 <u>LITTERATUR:</u>	
Flere forfatterlegater	15,0
National læsestrategi	10,0
 <u>BILLEDKUNST OG ARKITEKTUR:</u>	
Rådgivning fra Akademiraadet	3,0
Honorering af udstillende kunstnere	7,0
Statstilskud til lokale billedkunstskoler	20,0

HØJSKOLER:

Stipendier til højskoleophold for sårbare unge	7,0
Stipendier til højskoleophold til mindrebemidlede ældre	3,0

KULTUREL OFFENTLIGHED OG TVÆRGÅENDE INITIATIVER:

Kulturel medieplatform	4,0
Kulturelt kriseråd	1,0

FOLKEOPLYSNING:

Lex.dk	10,0
--------------	------

SUM	230,5
------------	--------------

Et Danmark rustet til fremtiden: Forskning, iværksætteri og skat

INITIATIVER	MIO. KR. I 2024
--------------------	------------------------

FORSKNING OG UDDANNELSE:

Løft af basismidler til forskning og ny forskningsmålsætning	200,0
Permanent 130 pct. fradrag for forskning og udvikling (F&U)	1.000,0
Styrket iværksætteri	100,0

SKAT:

Lempelse af bundskat	1.600,0
Forhøjelse af topskattegrænse	485,0

SUM	3.385,0
------------	----------------

TOTAL SUM, ALLE INITIATIVER	8.086,4
------------------------------------	----------------

Finansiering:

FINANSIERING	MIO. KR. I 2024
Træk på centrale reserver på §35	3.273,0
Reserve til grøn fond	552,6
INITIATIVER I REGERINGENS FFL, SOM VI OMPRIORITERER:	
Befordringsfradrag, finansierer satsning på kollektiv transport	100,0
Afkoblingspulje til gasfyr, prioriteres til fjernvarmepulje	100,0
Forslag vedr. folkeskole, indgår i vores folkeskolesatsning	35,0
Reserve til kultur, indgår i finansiering af vores kulturpakke	125,0
FINANSIERINGSFORSLAG:	
- Afskaffelse af seniorjobordning	380,0
- Forslag fra pensionskommissionen	300,0
- Annullering af udflytningsaftale fra 2021	5,5
- Biomasseafgift	1.100
- Klimabidrag på flyrejser fra 1. juli 2024	700,0
- Ingen rabat på energiafgift på diesel til landbrugsformål	590,3
- Dieselafgifter på tysk niveau	200,0
- Kødafgift fra 1. juli 2024	500,0
- Budgetregulering promilleafgiftsfonden	125,0
SUM, FINANSIERING	8.086,4

Afrunding medfører, at de enkelte elementer ikke nødvendigvis summerer til totalen.



**Radikale Venstres folketingsgruppe
Oktober 2023**

**Radikale Venstre
Christiansborg Slotsplads 1
1240 København K**

radikale.dk



